

ÉLETTÜNK

XII. évfolyam 9. szám (12. Jahrg. Nr. 9)

Az európai magyar katolikusok lapja

1980 szeptember

PROF. DR. MEHRLE TAMÁS OP:

A pápáknak az emigrációra vonatkozó tanítása

I. RÉSZ

(XII. PIUSZ)

POZITÍV TÖRVÉNY ÉS
TERMÉSZETTÖRVÉNY

A pápák nyilatkozataiban mindig visszatér a természettörvény és a pozitív törvény fogalma. Az arisztoteleszi filozófia és a szenttamási teológia szerint meg kell különböztetnünk e kettőt egymástól. Pozitív törvény az, amit egy-egy közösség pl. az állam hoz. Ilyen pozitív törvények az államnak az igazságszolgáltatásra vagy az adóbeeszedésre vonatkozó törvényei. Az Egyháznak is vannak ilyen pozitív törvényei, pl. azok, amelyek a bűnt szabályozzák. A természettörvény önmagában nem írott törvény, hanem a természet-kívánta rendet jelenti. Az felel meg tehát a természettörvénynek, amire maga a természet rendelve van. Így az embernek joga van az élethez és ennek megfelelően táplálékra is. A pozitív törvény csak akkor jogosult és csak akkor kötelezhet lelkiismeretben is, ha nem ellenkezik egy alapvető természettörvénnyel. Így pl. ha az állam elrendelné a magzatelhajtást, ez a törvény lelkiismeretben nem kötelezne: nemcsak hogy nem kell, hanem nem is szabad e jogtalan törvénynek engedelmessé válni. A természettörvények között is van egy bizonyos értékrend. Vannak mindig követendő törvények, pl. az ártatlan embernek az életét mindig tiszteletben kell tartani. S vannak olyan természettörvények is, amelyek mindig nem követethetők, mert egy magasabbrendű természettörvény hatályaon kívül helyezi őket. Így az embernek joga van a magántulajdonhoz. Azonban az élethez való jog alapvetőbb természetes jog. Ha tehát valaki oly szükségben van, hogy éhen halna, akkor vehet a másik tulajdonából is. Mindezt csak előjában mondtuk, hogy a pápák tanítását könnyebben megérthessük.

XII. PIUSZNAK AZ „EXSUL FAMILIA”
KEZDETŰ APOSTOLI
KONSTITUCIÓJA

Az „Exsul Familia” nemcsak a külföldre menekültekkel foglalkozik, hanem általában mindazokkal, akik hazájukon kívül kénytelenek élni: egyesek önként vándorolnak ki, másokat kitelepítenek, ismét mások politikai okokból keresnek külföldön menedéket. Minthogy a pápa mint a világ katolikusainak a főpásztorja beszél, első sorban lelki érdeküket akarja biztosítani. Emlékeztetükbe idézi, hogy Jézus Krisztus, aki a bűnt kivéve mindenben hozzánk hasonló akart lenni, szintén idegenbe volt kénytelen menekülni. Az Egyház kezdet óta istápolta a menekülteket és a szolgátságba jutottakat. Így Aranyhajó Szent János (meghalt 407-ben) a konstantinápolyi gót vendégmunkásoknak külön gót templomot építtetett és gót nyelvű istentiszteletet biztosított számukra. Az Egyház tehát azon volt, hogy emigrált híveit hitükben megőrizze, s saját nyelvükön oktassa. A pápa keményen megrója azokat a papokat, akik a menekültek lel-

kigondozását arra használják, hogy anyagi előnyökhöz jussanak.

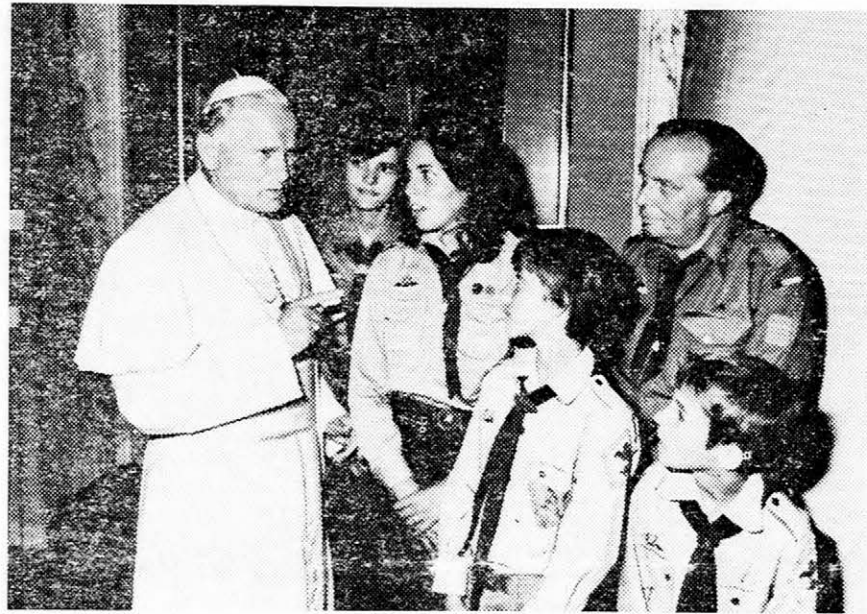
lelki gondozása céljából. Különböző felhívásaiban, karácsonyi beszédeiben ismételtén kérte az államok vezetőit, hogy a menekülteket nagyvonalúan fogadják be. A „Rerum Novarum” enciklika ötvenedik évfordulója alkalmából az önkéntes kivándorlók problémáival foglalkozik. Megállapítja, hogy a Föld még mindig elegendő táplálékot tudna nyújtani, a baj az, hogy a földi javak egyenlőtlenül vannak elosztva, és a Föld minden megművelhető területe nincs kihasználva. Ily szempontból az önkéntes kivándorlás a túlnépesedett vidékekről hasznos lehet. Az államok tehát ne akadályozzák meg ezt a kivándorlást, és azok az országok, amelyek még sok lakatlan és ki nem aknázott területtel rendelkeznek, önzően ne zárkózzanak el a kivándorlók befogadásától.

XII. PIUSZNAK EGYÉB

NYILATKOZATAI ÉS INTÉZKEDÉSEI

XII. Piusz Rómában egy szervezetet létesített a kivándorlók és menekültek

Magyar cserkészek a Szentatyánál

Július 20-án, vasárnap, a déli Angelus elimádkozása után, a nyári európai cserkészszövetségre érkezett, többnyire tengerentúli fiatal magyar cserkészvezetők is ott tisztelegtek Castel Gondoljában a Szentatyánál.

II. János Pál pápa hozzájuk fordulva, ezt mondta: „Külön köszöntök egy kedves csoportot, a magyar cserkészek küldöttségét, akik közül sokan Észak- és Délamerikából érkeztek ide látogatásra.” Aztán kedvesen mosolyogva, keresve őket a tömegben, kérdezte: „Ti vagytok azok?” A magyar cserkészcsoporthoz fordult: „Csucsuj csu-váj!” Erre a Szentatyá: „Magyarország!... Most a Ti szép nyelveken kellene szólnom, de sajnos nem beszélem.” Aztán próbálta németül. „De hát a német nyelvet bizonyára nem értitek mind. Hiszen úgy tudom főleg Észak- és Délamerikából jöttetek.” A harsány igenlő kiáltásra angolul kiáltotta a Pápa: „God bless you” (Isten áldjon meg Benneteket). Majd olasz nyelven folytatta: „Az a kényes és nehéz feladat jutott osztályrészül, hogy vezessétek a legkissebeket. Ezért a keresztény élet tanúságát (példát) ajánlom a figyelmetekbe, amelynek egyetemes szeretetben kell megnyilvánulnia. Köszönöm a látogatástokat. Biztosítalak arról titeket, hogy imádkozom értetek, szüleitekért és Hazátokért, Magyarországot, ahonnan származtok, úgyszintén jelenlegi hazátokért, ahonnan most jöttetek. — A Pápa áldása kíséri mindig. Isten veletek!”

A közös kihallgatás után a Szentatyá külön fogadta Ft.

Kölley Györgyöt (Gyurkabá), a Magyar Cserkészszövetség Európai Kerületének parancsnokát egy kisebb küldöttség élén, amelyben cserkészfiúk, lányok és kiscserkészek is képviselve voltak.

A Pápa első kérdése: „Tudtok-e még magyarul beszélni?” Az „Igen”-válaszra „huncut” mosollyal folytatta: „Azán egymásközt is magyarul beszéltek?” „Ó igen” — válaszolták a fiatalok. „Akkor jól van” — mondta a Pápa. „Tartsátok is meg őseitek örökségét: a magyar nyelvet, imádságot, énekeket, hagyományokat. És ne feledkeztek meg arról a kicsi, sokat szenvedett Magyarországról, ahonnan származtok. Ez a Ti kötelességetek...” — A „Magyarország”-ot magyarul ejtette ki, sajnálva, hogy nem tud velük magyarul elbeszélgetni, mondta. Hiszen a magyarokkal „testvéri szeretet fűzi össze az ő népet.”

Aztán érdeklődött a mi cserkészmozgásunkról. Elmondottuk neki, hogy Magyarországon 35 éve betiltották a cserkésztevényt. — „Semmiféle formában nem működhetek odahaza?” kérdezte. Sajnos nem. Aztán megint: „De nagyon sajnálom” mondta szomorúan. „Azért is tartsatok ki és dolgozzatok továbbra is úgy, mint eddig”. Megkért bennünket, fordítsuk le neki a Himnusz első sorait: „Isten áldd meg a magyart, — jó kedvvel, bőséggel, — Nyújts feléje védő kart, — Ha küzd ellenséggel. — Balsors, akit régen tép, — Hozz reá víg esztendő...” — „Ó, de szép”, felelte a Szentatyá.

A kicsinyeket megölelte, velünk kezét fogott, mindannyiunkat megáldott.

Az 1946. karácsonyi beszédeiben szigorúan elítéli az állami totalitarizmust, imperializmust és a fajelméletet, s azokat az államokat, amelyek lakosságuknak egy részét kitelepítik vagy deportálják. Viszont ha ilyen, a természet törvényét sértő intézkedések már megtörténtek, kéri az államokat, hogy a deportáltak hazatérését tegyék megint lehetővé és az önkéntes kivándorlást ne akadályozzák.

1948-ban az amerikai püspökökhöz intézett levelében a természetjogra hivatkozik. Isten a Földet minden ember javára teremtette. Anélkül tehát, hogy az egyes államok tulajdonjogát kétségbe kellene vonni, mégis azt kell mondani, hogy a birtokviszony nem sértheti meg az emberek legalapvetőbb természetjogát. A magántulajdon bár a természetes jognak felel meg, mégsem szünteti meg a többi embernek az élethez való jogát.

1951-ben egy olyan internacionális bizottság felállítását szorgalmazta, melynek az a feladata, hogy az emigrációra vonatkozóan egyetemesen kötelező elveket dolgozzon ki. Ez alkalommal írja: „Nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy az Egyház szent kötelességének érzi, hogy a kivándorlás munkájában segítséget nyújtson... Az Egyház ezeknek a kivándorlóknak tarthatatlan életkörülményeit már csak azért is fájlatja, mert saját gyermekeiről is szó van”. XII. Piusznak utólag szemére vetették, hogy nem tett meg mindent a zsidók érdekében. Semmi kétség sem férhet ahhoz, hogy sokkal erélyesebben is tiltakozhatott volna a zsidók üldözése ellen. De vajon ezzel nem rosszabodott volna-e a katolikusok helyzete Németországban? Azonkívül attól is félt, hogy a németek katonai összeomlása esetén (Folytatás a 2. oldalon)

— Ajándékul kaptunk tőle mindannyian egy-egy szép tokban lévő rózsafüzért.

VIDA ISTVÁN:

Politizál-e II. János Pál pápa?

A történelem első lengyel származású pápáját megválasztása pillanatától rendkívüli várakozással fogadták világszerte. Az emberek csodálkoztak a szokatlan döntésén, majd növekvő rokonszenvvel és lelkesedéssel fordultak feléje. Mit hoz II. János-Pál pápasága az egyház, sőt azon túl az emberiség számára? — Képes lesz-e új korszakot nyitni, az egyház szilárdságát és lendületét megteremteni? — Elérheti-e, hogy az evangélium fényére felfigyeljen a világ? — A megválasztása óta eltelt idő túl rövid, hogy ilyen és hasonló kérdésekre válaszolhassunk. Annyi azonban bizonyos, hogy II. János-Pál megnyilatkozásai és tettei egy újszerű programra utalnak. Ennek a programnak a tengerelyében a világhoz szóló küldetés tudat áll. Nemcsak a világban, de a világért is felelősség terheli az egyházat — így a pápa, aki ezt a felelősséget kizárólag teológiai okokra vezeti vissza. Erről a

A pápának az emigrációra vonatkozó tanítása (I.)

(Folytatás az 1. oldalról)

a kommunizmus eláraszthatja egész Európát. De a Vatikán a menekülő zsidókat százával fogadta be és a pápa újból és újból elítélte a fajelméletet és kárhóztatta a totalitarizmus minden fajtáját. A zsidók érdekében a német püspökök közvetítésével ismételtlen közbejárt. Lehet, hogy egy más vérmérsékletű pápa másképpen járt volna el, de nem biztos, hogy közbelépése eredményesebb lett volna.

XII. PIUSZ SZOCIÁLIS TANÍTÁSA

Három vaskos kötet jelent meg, amely a pápának csak a szociális vonatkozású beszédeit tartalmazza. Csak egyikét alapelveire mutatunk rá, melyek rávilágítanak az emigráció problémáikájára is.

1. Minden embernek joga van az élethez és ezért a munkához, hogy életét fenntarthassa. Ez a jog a természet törvényen alapul. Az államnak kötelessége, hogy polgárai boldogulását és jólétét előmozdítsa. Az állam nem az egyesek célja, és nem tekintheti ezeket pusztán csak eszköznek. Az embereknek joguk van közösségbe tömörülni — ez is természetjog —, hogy egyéni boldogulásukat könnyebben elérhessék, s az államnak a közjó biztosítása által ezt lehetővé kell tennie.

2. Természetjog az, hogy az emberek az állami hatalom túlkapásaival szemben védekezni tudjanak. Ilyen túlkapás akkor keletkezik, amikor az állam vezetői az egyeseket már az állami gépezet alkatrészeinek tekintik. Az embernek XII. Piusz szerint természet törvényen alapuló joga van a családalapításra, pályaválasztásra, vallásgyakorlatra, vélemény-nyilvánításra.

3. Az Egyház nem köti magát egyik konkrét államformához sem, de mind egyiktől megköveteli, hogy az emberek természetes jogait tiszteletben tartsa. A pápa javasolja egy olyan nemzetközi orgánumnak a megteremtését, amelynek a feladata a béke fenntartása. Ugyanakkor hangoztatja, hogy e nemzetközi fórumnak nem szabad az egyes államok relatív önállóságát sértenie. A béke fenntartása nemcsak egy nemzetnek a dolga, hanem a nemzetek összességének is érdeke.

jelentős témáról írt komoly nagy tanulmányt Böckenförde professzor, — Bielefeld s a nyugat-németországi Freiburg államjogásza, illetve jogfilozófusa — a „Stimmen der Zeit” áprilisi számában. A tanulmány mélyrehatóan elemzi II. János-Pál indítékait, tevékenységének erővonalait, ezért érdemes főbb megállapításait szemügyre venni.

Mindenek előtt észre kell vennünk — írja —, hogy a „lengyel pápa” az egyház és a politika viszonyát más teológiai megvilágításban szemléli, mint elődei tettek. Miben áll ennek a felfogásnak a magva? Úgy van-e, ahogyan mexikói útja után egyesek vélték, hogy II. János-Pál az egyházat távol akarja tartani a politikától és csupán a lelki-valláserkölcsi feladat teljesítésére szorítkozni? Vagy éppen fordítva lenne, amire az emberi jogokért, főleg a szegények, kizsákmányolt munkások és parasztok, vagy az elnyomottak és az üldözöttek jogaiért való kiállás utal? Nem úgy van-e, hogy ez a pápa saját kijelentései ellenére, hogy t. i. nem óhajtott politikálni, mégis politikuskusnak nevezhető, aki a Krisztus evangéliumában rejlő politikai távlatot teljes egészében érvényesíteni kívánja?

Kérdésben a felelet. Böckenförde professzor szemében nem kétséges, hogy az egyházra egy új politikai elkötelezettség korszaka köszönt, amelynek II. János-Pál „politika i teológiai a” képezi alapját. Melyek ennek az álláspontnak és magatartásnak irányító eszméi, vagy alkotó elemei? A továbbiakban ezeket vizsgálja a pápa megnyilatkozásai és eddigi tevékenysége alapján. Első helyen áll az egyház hivatásának bemérése a világban: mivel bírta meg Krisztus és mit kell tennie a világ érdekében? Ha erre megvan a válasz, akkor a szolgálat módját kell körvonalazni: hogy érvényesítse az egyház a napipolitizálástól mentesen befolyását a politikában ott és akkor, ahol amikor ez kötelessége? Ezután merül fel az ószövetségi prófétákkal való párhuzam gondolata: az egyháznak a világ dolgaiban prófétai küldetése van!

Az előzőkhöz hasonlóan további három pontban folyik a tisztázódás. A krisztusi megbízatás teljesítésében papi és ún. laikus személyekre más-más feladat vár, világosan el kell határolni ezeket. Ám ugyanúgy, ahogyan ez a két elem egymást kiegészíti, ugyanúgy van a társadalom egészében is: semmilyen strukturális változás nélkülölözheti az emberek belső pálfordulását. (Az eredeti szöveg itt „metanoia”-ról, illetve „Umkehr des Herzens”-ről beszél.) Végül egy problematikus feladvány: hogyan egyeztethető a keresztény igazság egyetemességre való törekvése a világ pluralista igényeivel?

Böckenförde-tanulmány teljes és ún. kérdésfeltevései különböző pápai állásfoglalásokra épülnek, azokat rendezik a politikum látószögéből. Maga János-Pál sose beszél politikai teológiáról, megnyilatkozásai általában az emberi élet és társadalom egészét ragadják meg. Világos, hogy ehhez a politikum is hozzátartozik, mint az e-

vangéliumi küldetés egyik része. Ezért beszél a tanulmány idézőjelesen pápánk politikai teológiájáról, amely Rómában és Rómán kívül: Lengyelországban, Mexikóban, Irországban, az Egyesült Nemzetek nyilvánossága előtt tett kijelentéseiből, főleg pedig a „Redemptor hominis” kezdetű első encyklikájából bontakozik ki. Mindjárt látjuk majd, hogy a Böckenförde professzor által egységbe foglalt elemek érvényességét II. János-Pál azóta lezajlott brazíliai útja csak még inkább igazolta.

Mi az egyház küldetésének lényege? — ezt kell alapvetően tisztázni. Nem kétséges, hogy a pápa a zembernek a krisztusi üdvösségre való vezetést tekintti az egyház tulajdonképpeni feladatának. Ám ennek sok ol-

dala van. A hit értékeinek felmutatásán, a szentségek kiszolgáltatásán és a liturgia cselekményein túl hozzátartozik, hogy törődjék az emberekkel, sőt fáradozzék értük. A megváltás emberi dimenziójára kell figyelnie. Mekkora értéket lát Isten minden egyes emberben, ha érette Fia a kereszthalált vállalta?! A politikai és egyéb rendszereket tehát abból a szempontból kell megítélni, vajon elismerik-e a konkrét ember Krisztustól hitelesített méltóságát, és pedig minden tekintetben és gyakorlatban. Ez a krisztus kötelezi az egyházat, hogy az emberek testi-lelki kibontakozásának feltételeiért síkraszálljon. Nincsen szüksége külön ideológiákra, hogy ezt a kötelességet felismerje. Egyszerűen hozzátartozik Krisztus mindent összegező távlatához: én vagyok az út, igazság és élet.

(Folytatjuk)

A szegedi Dóm-tér csúfsága

A tervezett szegedi Szent Gellért ünnepségek híre adta kezembe a tollat és kerítettem egy kis írást vesszőparipám-ról, a Dóm térről.

Nem tagadom, hogy Szegeddel kapcsolatban elfogult vagyok. Negyed századon keresztül szellemi és testi táplálóm, örömeim és örömeim forrása volt. Ezen a jogon dicsérek vagy kritizálok, de mindig szeretetből.

A Dóm és környéke akarva-akaratlanul az árvíz utáni Szeged központja lett. A hajdani vándor is toronyíránt bandukolt és ez a két magasra-nőtt kertestvér messze ellátszott a Tiszát ölelő pusztaságban. Aztán jöttek az Ünnepi játékok még nagyobb rangot adva a Dómnak és a térnek. Bizony, valamikor nagy események voltak ezek és alig vártuk feltámadásukat a háború után. Ez az újraélesztés be is következett de csak azért, hogy a családunk nagyobb legyen. Nem a programot akarom én kritizálni, tegyék ezt a hozzáértők. A szemet-lelket bántó romhalmazzra gondolok, mely tönkretette a teret. Immáron két évtizede, hogy ez a vascövekéből, fából, pozdorjalemezekből álló nézőtér-alkotmány a Dóm előtt terpeszkedik, megfosztva a hazai és idegen látogatót egy tér szépségétől, amit egvesek kis Szent-Márk térnek neveznek. Volt még két kis ékköve e térnek: a Szent Háromság szobra és a Demeter torony. Mit is ír ez utóbbiról a „Szegedi Nagvárvi képeskönyv” amelyet 1979-ben bocsátottak közönségkézre? — „Kicsit erre a térre tekintett a vizek és pásztorok patrónusaként tisztelt Demeternek Szegeden a XI. században emelt temploma — olvassuk a könyvben. A város történetének minden rezzzenét látta ez az épület. A ráépült újabbnál újabb korok templomai védték mai állapotáig. Az elhontás halála várt rá az árvíz emlékezetére épült Fogadalmi templom fundamentumának megásásakor már ...

A hétszáz éves zömök emléket az új templomot építő Szeged hatalmasai ellenségesen támadták. „Ez csak egy rakás téglá, amely elrontja az új tér és dóm hatását”, — mondták. De voltak a „halom téglának” erős pártfogói is. Pl. Móra Ferenc az író és múzeumigazgató is védelmébe veszi: „... nagyon szép lenne, ha az ótornyot kitolnák az átokházi legelőkre, s ráírnák: épült az első magyar keresztény királyok idejében, de nem helyben. Akkor talán

békében hagynák. A modern keresztény barbárság abban különbözik a régi kutyahitű barbárságtól, hogy a török saját ódon szent helyeit soha nem pusztította el.” — Eddig az idézet és most lehet rajta töprengeni: A „modern keresztény barbárság” csak vitatkozott fennmaradásáról, de békén hagyta, sőt ékkőtartót kerekített köréje térből és katedrálisból. A „rakás téglá, amely elrontja az új tér és dóm hatását”, ma ott szégyenkezik az „ateista barbarizmus” rozsdásodó kulissza-alkotásában. Nem is vitatkoztak fölötte, hanem hűsz esztendeje tönkretették a tornyot, teret, dómot. Egycsapásra.

Miért írok minderről most? — Mert újra vége egy dicstelen szabadteri szennonnak, melynek csúf csontváza ott éktelenkedik tovább. Mert a „katolikus Szeged” Szent Gellért püspöknek, az egyházmegye alapítójának jubileumára készül. Ezt az ünnepséget pedig a Dóm-téren kellene megülni. De a csúfságaitól megszabadított Dóm-téren!

Dr. Mertz Tibor
VS - Schwenningen

Harminc év...

Június 7-én a Melbourne-i Regnum Marianum Egyházközség bensőséges „Családi est” keretében ünnepelte P. Varga Zoltán SJ Melbourne-i papi működésének 30 éves évfordulóját. Az ünneplők között ott voltak a régi és az új hűséges munkatársak, akik közösen és egyszívrűen énekeltek köszöntötték a jubilánst. Az ünnepi beszédet Kormos Vilmos, a Regnum egykori első főtitkára és Varga atyának ma is aktív munkatársa mondta. Az Asszonysszövetség köszöntését Könyves Istvánné, a Mária Kongregáció prefektaja tolmácsolta.

A vidáman elfogyasztott díszvacsera után a Regnum ifjúsága Zsembery Mára vezetésével és az ő összeállításában készült irodalmi műsorral szerepelt. Kövess József részletet olvasott fel „Egy jezsuita naplójából”, majd Misky Ági, Kövess Gyuri, Ács Lidia és Steelené Kövess Vicki szavalták el Sík Sándor, Arany János és Reményik Sándor egy-egy versét. A távollévő Dr. Gallus Sándor és Ruttkay Arnold gratuláló levelét Agárdy Ferenc olvasta fel. Végül az ünnepeltet hívei egy magyarbetűs írógéppel ajándékozták meg.

Egy gyászos évfordulóhoz...

A magyarországi római katolikus püspöki kar és a Magyar Népköztársaság kormánya közt 1950. augusztusában létrejött első „megállapodásnak” 30. évfordulója alkalmából Lékai László esztergomi érsek és magyar prímás a püspöki kar nevében nyilatkozatot tett közzé, amely mindenkit, aki tanuja volt annak az időnek és a magyar katolikus egyház számára olyan végzetes eseménynek, mély szomorúsággal tölt el. Hiszen akkor törték össze Rákosiék terrorral a magyar egyház történelmi hivatástudatát, vele erkölcsi ellenállását és tették szolgálóvá, nem az Úrnak, hanem utolsó cselédjévé a Rákosi-rendszernek; elvették iskoláit, eltörölték a szerzetesrendeket, tönkretették intézményeit, szerzetes és világi papjait ezrével üzték szét a nagyvilágba.

Most, 30 év után ezt a megállapodást kell méltatnia a magyar püspöki kar nevében a magyar prímásnak.

A nyilatkozatból, amit az „Új Ember” augusztus 17-i számában hozott, pár szemelvény:

„1950-ben az újjászületés feltételei már világosan látszottak: minden hatalom birtokosa a dolgozó nép... a célkitűzés az új népi demokratikusabb társadalom építése... — Hamarosan világossá vált, hogy az új országépítő törekvés helyes úton indult meg... az első megállapodásban az egyház elismerte a kormány jószándékát és a kölcsönösen előlegezett bizalom alapján hozzájárult mindazon célkitűzések megvalósításához, amelyek szükségesnek látszottak: ezek a földreform és a termelőeszközök államosítása... s végül a társadalmi egyenlőség megteremtése, valamint a z e m b e r i s z e m é l y m é l t ó s á g a n a k t i s z t e l e t b e n t a r t á s a . . .

A hívők egyre inkább hozzájárultak a szocialista társadalom célkitűzéseéhez, a teljesebb demokrácia, az emberibb emberségre való törekvés elősegítéséhez. Így alakulhatott ki a mai állapot... mely az egyház és állam viszonyának értelmezésében már tuljutott azon, hogy egyház és állam között jó viszony áll fenn... Ma már tisztultabb légkörben ismét fel akarjuk mérni a teendőket és e g y m á s s a l k e z e t f o g v a i g a z i s z ö v e t s é g i p o l i t i k á b a n , t e s t v é r i e g y ü t t m ű k ö d é s b e n k i v á n j u k é p í t e n i ú j , b o l d o g a b b j ö v ő n k e t .”

Ehhez nem tudunk mit szólni. Az otthoni egyházi és vallási helyzet ismeretében és a lengyel események fényében nem tudjuk elhinni, hogy a magyar katolikus egyház püspöki kara a szervilizmusba ennyire süllyedhetett volna... Még 30-éves elnyomás után sem! Itt valami nem „stimmel”! — Hogy olvasóink tisztán és tárgyilagosan lássák mit méltat ez a legfelsőbb magyar egyházi nyilatkozat, közöljük Dr. Csonka Emil most megjelent új könyvéből: „A forradalom oknyomozó története 1945—1956”, az idevágó fejezetet. Kérjük, olvassák el figyelemmel:

*

Az 1950. augusztus 31-i „megállapodás” lényegében állami diktátum. Az állam „adománya” ez volt: visszaad 8 szerzetesi iskolát azok közül, melyeket 1948-ban államosítottak. Ez töredéke volt az egyházi iskoláknak. Az állam megígérte bizonyos egyházi intézmények anyagi támogatását a következő 18 év-

re, leszögezve, hogy az állami juttatást ötvenként 20 százalékkal csökkentik. E juttatás még töredéke sem volt annak, amit az egyház célvagyonából az állam korábban elvett. Az egyháznak viszont köteleznie kellett magát arra, hogy támogatja a kormány „békepolitikáját” és a kolhozok bevezetését; akadályozza „a hívők vallásos érületének államellenes célokra való felhasználását”, s „támogatja a Magyar Népköztársaság államrendjét”. Ez az államrend teljes egészében rendőrállam. Valásellenes és népellenes rendszer — s a püspököket ennek elismerésére kényszerítették. A rendőrállam az egyház palástját kívánta magára borítani s az egyház erkölcsi befolyását felhasználni pl. az embertelen kolhozosítási politika érdekében. Önkéntes, meggyőződésből fakadó „megállapodásról”, mindkét oldalról szabad akarattal létrehozott meg-egyezésről tehát szó sem volt, az egyháznak is, mint régebben a pártoknak, előírták az öncsonkítást és önmaga meg- alázását. Ezt hivatalosan úgy nevezték, hogy „szétválasztják az államot és egyházat”, valójában azonban minden ad- diginál jobban összekötötték: az egyházat odaláncolták az ateista államhoz. Ugyanilyen „szerződéssel” bilincseltek meg a többi hitfelekezet egyházát is.

A „megállapodásnak” az a része, amely a „békepolitika” egyházi támogatására vonatkozott, csapda volt: ennek címén az állam rá akarta venni a püspököket az ismert „békepapi mozgalom”, vagyis egy egyházi szakadármozgalom elismerésére. Ezt azonban a püspökök nem vállalták, nem is vállalták. Az 1950. augusztus 31-i szerződés időpontjában a rendszer minden anyagi támogatása és lélekvasárló tevékenysége ellenére is mindössze kb. 100 pap csatlakozott csak a mozgalomhoz, nagy részük olyan volt, akit az internálótáborokban a rendőri szervek gyúr- tak meg, majd engedtek szabadon, hogy „békepapként” működjenek.

A parlamentben elfogadott egy törvényt „Állami Egyházügyi Hivatal” felállítására. Helyesebb lett volna ennek az „Állami Egyházellenes Hivatal” nevet adni, mert a Hivatal legfőbb irányítói Moszkvában kiképzett politrukok, megyei szintű képviselői pedig ÁVH-tisztek voltak. (Ez a szerkezet és rendőri jelleg mind a mai napig érvényben van.) Most már rendőri segédlettel folyt a „békepapi mozgalom” támogatása, a püspököktől pedig megkövetelték, hogy a békéről prédikáljanak. Ez az egyháznak a hívek előtti kompromittálását célozta, mert a „békekampány”, „békekölcsön”, „szocialista béketábor” kommunista jelszavai ezt a nemes tartalmú szót fülsértővé és gyűlöletessé tették Közép-Kelet-Európa minden polgára, a magyar polgár előtt is. A hierarchia vezető tagjai ezért óvakodtak attól, hogy nyilatkozataikat a hívek úgy értelmezzék: most már ők is „békepüspökök” lettek. Hogy e vonakodást megtörje, az állam végül is megismételte a Mindszenty-ellenes kampányt Grósz érsek ellen is, így került sor a prímás után rangban legmagasabb magyar főpap perére.

A Grósz-perben a vád majdnem szó szerint az volt, mint a Mindszenty-perben: a kalocsai érsek összeesküvést szőtt a népi demokrácia ellen, hogy Habsburg Ottót trónra juttassa; a kalocsai érsek valutaüzérkedést folytatott; az érsek segédkezett abban, hogy a né-

pi demokrácia ellenségei külföldre szökjenek stb. A vádlottnak az utolsó szó jogán mondott beszédét is a per konstuktőrjei írták, s olyan kifejezéseket adtak az érsek szájába, amelyek a komikum és a tragikum határán mozogtak. A 64 éves főpap arról beszélt: börtöncellája magányában elmélkedve belátta, milyen veszedelmet készített elő a dolgozó nép számára, bánja bűnét, s csak reméli, hogy paptársai nem követik őt a helytelen úton, hanem tanulnak az ő példájából és tartózkodnak minden káros cselekedettől... és így tovább. Ez a mesterséges „beszéd” semmiben sem maradt el az agyosó műhely korábbi produktumai mögött. A tizenöt évre ítélt érsekkel együtt nyolc más személyt is elítéltek.

A Grósz-per megfélemlítő hatásával aztán a párt kicsikarta, hogy néhány héttel a per után a püspöki kar letegye az esküt az ateista államra. Ezzel meg is szűnt a püspöki kar már addig is erősen korlátozott önállósága. Az állam komisszáriusokat küldött az egyházmegyékbe; a püspököt mindenütt kényszerítették, hogy vikáriusát és titkárát bocsássa el; helyettük a kizárólag ateisták soraiból kikerült főbiztosok, képzett rendőrtisztek ültek be püspökök előszobájába s ezek irányították az ordináriusok, az egyházmegyék tevékenységét. Ezek az állami megbízottak magukhoz vették a kulcsokat és pecsétet, s ha egy püspök nem engedelmeskedett, őrizetbe vették. Az egyházmegyék e civil és ateista irányítót a népnyelv elnevezte „bajszos püspököknek”. Feladatuk és céljuk az volt, hogy az önálló egyházszervezésnek véget vessenek, az egyházfők ténykedését akadályozzák, szentbeszédeiket cenzúrázzák (sőt, maguk írják), továbbá, hogy a hittanítást fokról fokra a minimumra szorítsák, a papi utánpótlást pedig elsorvasszák...

A Grósz-per után élrekerült Czapi Gyula egri érsek számos gesztust tett az állam felé, az állam ezt mindig a gomblyukába tűzte és dicsekedett vele, ugyanakkor egyik csapást a másik után mérte az egyházra. 1951-ben megkövetelte a fiúszemináriumok feloszlását: ke- reken ezer papnövendéket kellett elbocsátani. 1952-ben megszüntették a budapesti egyetem teológiai fakultását s több teológiai papnevelő intézetet. A misére járó híveket zaklatásoknak tették ki s a kommunista párt ifjúsági szervezete kampányt indított a hitoktatás ellen, gúnyt űztek a hittanra járó gyerekekből, az ilyenek szüleit pedig állásukban, hivatalukban vagy hátramosz- dították, vagy előmenetelükben akadályozták, többször el is bocsátották, míg- nem a hittanítást csaknem teljesen megbénították.

A szerzetesrendeket már az 1950-es „állam-egyház megállapodás” után feloszlatták. A deportálásból s internálásból a legtöbb papot kiengedték, de elő- zőleg presszióval igyekeztek rávenni őket, hogy lépjenek ki a rendből, egy- általán az egyházból. Sok fiatal, még csak növendéksorban lévő papot így eltántorítottak, de ez a kisebbség volt. A kórházakból kiharancsolták a szerzetes ápolónőket, a feloszlott rendtago- kat szétszórták. Mindössze 400 kapott engedélyt, hogy egyházmegyei szolgál- tatba lépjen. Egész Európa legjobb tan- testületei, a magyar tanítórendek ebek harmincadjára kerültek, a felnövekvő új magyar generációk nagy erkölcsi és

művelődési kárára. Több szerzetesrend szinte teljes egészében emigrációba kény- szerült.

Czapi érseknek, ha akarta, ha nem, asszisztálnia kellett a kommunista áll- lam megalázó ünnepein. Neki kellett eskütételre vezetni a püspöki kart abba a Parlamentbe, amely már nem volt Parlament, mert se választott képviselő nem volt benne, se szabad vita. 1955- ben Czapiot is kivezényelték a Hel- sinkiben rendezett kommunista békevi- lágkonferenciára, hogy főpapi fényt és színt adjon a szovjet gyűlekezetnek...

Ahogy Czapi katolikus érseknek, úgy kellett a többi vallásfelekezet ve- zető tagjának is támogatnia a szovjet „békepolitikát”. Péter János is — Ő teljes bevetéssel és odaadással — Hel- sinki magasztalója volt s azokban az időkben mondta: „A Szovjetunió kez- deményezésében a világ népei meggyő- ző példát kaptak arra, hogyan lehet tárgyalás útján rendezni a vitás kérdé- seket.” E nyilatkozatokat természetesen kenetes kifejezésekkel kellett felruház- nia. Péter János így „hálát adott Istennek”, hogy ilyen tevékenységet foly- tathat: „Hálaadásunk személyes vonat- kozásait az az élmény gazdagítja, hogy a világhelyzet kedvező alakulása során Isten munkatársai lehetünk az irgal- masság jeleinek ápolgatásával.”

A „békét” — a „pax sovietica” ta- nokkal teremtett békéjéről van szó — propagálták a békepapok is. E mozga- lom állapotára, tagjaira, lelkületére jel- lemző, hogy az egyház állami nyomor- gatása, gyötrése idején hálát adtak a zsarnokságnak és dicshimnusz zengtek a zsarnokról. Horváth Richárd volt cisztercita szerzetes, a legismertebb „bé- kepap”, aki élen járt a püspökök nyil- vános denúciálásában és megfenyegé- tésében s például nyíltan agitált Péteri püspök letartóztatásáért. Horváth Ri- chárd a „békebizottságok országos ér- tekezletén”, 1952 elején nagy beszédet mondott. Ebben többet idézte Rákosi Mátyást, mint a Hegyi Beszédet, gyak- rabban hivatkozott Sztálinra, mint a Bibliára. Horváth Richárd egy monda- ta a permanens egyházüldözés idején: „Mély és bölcs emberség, komoly er- kölcsiség vonul végig Rákosi Mátyás egész beszédén. Minden ízében kereszt- tény ez az erkölcsiség, ez a megértő, de ugyanakkor következetes és komoly em- berség.”

E himnusznál jobban semmi sem jel- lemezheti, mit művelt a rendszer a pa- pokkal, mit tett az egyház ellen, milyen sorsot szánt, mit követelt meg, hová akarta juttatni a vallás egész intézmé- nyét. Azt a szerepet szánta neki, azt a sorsot, amelyre Madách szava illik: „Te őt dicséred, ő téged kitar.”

Ez már nem is a pusztá terror volt, hanem annál is több: az egyház lelke ellen irányuló merénylet.

Ez is visszaütött 1956 októberében.

*

Az 56-os forradalom 24. évforduló- jára jelent meg Dr. Csonka Emil új könyve: „A forradalom oknyomozó története, 1945—1956”. Az 560 oldalas munka mintegy az 56-os szabadságharc kézikönyve. De a szerző többet nyújt, mint a forradalom jól áttekinthető, drámai történetét. Feltárja az okokat is és ennek érdekében megrajzolja a megelőző 12 év politikai történetét is.

A könyv ára: 39.80 DM, vagy 19.80 USA dollár, plusz portó. Fizethető csek- kel, money orderrel, postautalvánnyal. Megrendelhető a szerző címén: Dr. Emil Csonka, Elektrastr. 58, D-8000 München 81, BRD, West Germany.

SZAMOSI JÓZSEF:

Szép élet a cserkészélet...

Ritka kettős jubileumot ünnepel idén a magyar cserkészlet. 1910-ben, tehát 70 évvel ezelőtt alakult meg hivatalosan a Magyar Cserkészszövetség és 35 éves a nyugati szabad világban működő magyar cserkészlet. Ezt a szép jubileumi évet öt kontinens magyar cserkészei, köztük az európaiak, méltó módon tették emlékeztetéssé (Húsvéti Regőstábor Burgenlandban stb.). Röviden szóljunk most a nagyszabású nyári programról.

Keresztül-kasul négy országon

Mint kilenc év óta minden évben, idén is megvalósult a nyári Európai Cserkészkerület, ezúttal is elsősorban tengerentúli fiatal cserkészvezetők részvételével. Az 50 főnyi csoport — egész gépkocsi karaván — júl. 7-én reggel indult útnak a müncheni cserkészszertől. Estére már a Boden-i tó partján ropogva lánkol az első táborház. Másnap s harmadnap (ha éppen nem zuhog az eső) kajakozás a tavon s a Rajnán. Aztán... de hát úgysem lehet a háromhetes „mozgótábor” eseményeit, élményeit mind leírni, így csak egy-két fontosabb állomásról emlékezhettünk meg, ezekről is csak távirati stílusban.

Július 11-én már Svájcban vannak: egy szép nap Zürichben, hegyi túra a havascúcsú Jungfrau oldalán. Bern ódon belvárosának megtekintése után Mies-ben a Genfi-tó partján verik fel a sátrakat, innen tesznek kirándulások Genf-be, Lausanne-ba s a kis sziklaszigetre épült romantikus lovagvárba, Chillon-ba.

A tóparti táborból júl. 18-án a Mont Blanc alagúton átérve s a festői Aostavölgyben leereszkedve az olasz autózstrádán Milano, Modena, Bologna, Firenze érintésével még aznap késő este megérkezés a Rómától nem messze levő Bracciano-tóhoz, éjszakai szállásra (Hű, de hosszú nap volt!).

Aztán az Örök Város: Róma. Felejthetetlen két nap (s persze jó meleg van!), a látottakat elsorolni sem lehet. A nagy élmény azonban Castel Gandolfo volt, a pápai fogadás és a kisebb küldöttség külön kihallgatása (Erről bővebben lapunk más helyén!).

Olaszországtól elbúcsúzva, a Brennerhágón keresztül jutva, Innsbruckban, Tirol fővárosában (Hofer Aandrá!) szálltak meg. Másnap a város nevezetességeinek megtekintése után az irány a körút végpontja: München. Útközben egy pillantás még a Kufstein-i várra, ahol többek közt Kazinczy Ferenc, a költő Szentjóni Szabó László (itt halt meg), később Teleki Blanka, meg a híres betyár, Rózsa Sándor is raboskodott. Két vidám nap még a bajor fővárosban, aztán újult erővel s jókedvvel ismét útnak kerekedtek a Jubileumi Nagytáborba, amelynek színhelye a Kastli Magyar Gimnázium közelében Mennesberg virágos-ligetes hegyoldala.

Lírai elmélkedés a táborról

A nyári nagytábor nem nyaralás, mint sokan gondolják, nem is kalandra csábító alkalom (bár ez is, az is), hanem elsősorban az évi cserkészmunka betetőzése, koronája. A táborban a szabad természet ölelésében, záporban és napsütésben, edződik a test és üdül a lélek.

De a táborozás a próbatétel ideje is: itt és ekkor mutatkozik meg kinek-kinek ügyessége, életrevalósága, cserkész-tudása. És mennyi élmény még: ismeretségek szövődése, cserkészbarátságok életre szólóan, meg vigasságok is, nép-

daléneklés és mókák az esti táborház mellett.

És mégezenkivül: az igazi cserkész-tábor jelképes főkapujára Pál apostol írta a mottót: „Egymás terhet hordozzátok!” Igen, a tábor a kölcsönös megértés, a mások megsegítésének gyakorló iskolája. De mondhatom így is: a cserkésztestvériség, az embertestvériség demonstrációja.

Azoknak meg, akik nyomunkba lépnek, az itt felnövekvő nemzedékeknek, minden cserkész-tábor mindmégannyi virrasztó őrhely, valóságos mentsvárak, ahol a magyar szellem és lélek tüzeit szítják, vigyázzák: ki ne húnnyjon, sőt magasan lobogjon a lángja...

Jubileumi Nagytábor Mennesbergen

Az idei nyári Nagytábor — két hétig felhőtlen égbolt, szikrázó napsütés — méreteit, értékeit, kihatásait tekintve azt hiszem, felülmúlt minden szórakozást. Ám szószaporítás helyett lássuk a tényeket, a számszerű adatokat, mindent elmondanak helyettem.

A Jubileumi Nagytábor (júl. 26-a g. 6) teljes létszám 368 fő volt. Ebből 163 volt a fiúcserkész, 205 a leánycserkész. Az országok ahonnan jöttek: Németország, Olaszország, Ausztria, Svájc, Hollandia, Belgium, Franciaország, Svédország, Anglia, Monaco és Luxemburg; a tengerentúlról: USA (20

fő), Kanada (6), Ausztrália (7), Venezuela (2) és Argentina (1) fő.

Szervezetileg a tábor 11 altáborra oszlott: korosztályok (10—16 évesek) szerint csoportosítva volt 3 fiú- és 3 leány altábor; egy-egy róver fiú-, illetve leány altábor (16—20 évesek); egy öregcserkész altábor, tiszti tábor és iskolatábor.

Külön jelentőséget nyert a nagytábor azzal, hogy a Magyar Cserkészszövetség üv. elnöke, Bodnár Gábor parancsnoksága alatt, kiváló előadókkal tartották meg a 38. sz. Központi Tiszt-képző Tábor s ezen 7 országból 19 tisztjelölt vett részt. Közülük öten most tettek „cserkész-érettségi”, azaz írásbeli és szóbeli vizsgát magyarságismeretből. A vizsga sikeres letéte (a magyar irodalom, történelem, földrajz és néprajz előírt anyagából) alapfeltétele a cserkész-tiszti státus elérésének. (Alacsonyabb szinten az őrsvezetőknek is hasonló vizsgát kell tenniük!)

Az iskolatábor ötlete 1976-ban merült föl s valósult meg először. Milyen gyümölcsözőnek bizonyult, mutatja, hogy az idei „Petőfi Sándor Iskolatábor”-ban 7 országból (német, francia, angol és holland nyelvterületről) 18-an ismerkedtek a magyar nyelv rejtelméi-

Gárdonyi Géza (1863—1922):

Szeptember

Elnémult a rigó. Az esteli csöndben az őszi bogár szomorú pri-pri dala szól már. A távol szőlőkben panasolja szüntelen: Elmúlt, odavan a nyár, a meleg nyár!

Így változik búsra az én hegedűm is: fejemre az ősz dere, az ősz dere száll. Gazdagon érik a szőlőm, a csűröm se üres, de pri-pri: odavan a nyár, — a nyár...

Felszállott a páva a párizsi vármegyeházra

A párizsi magyarok agilis plébánosa, Dr. Hiero István, törhetetlen optimizmusa ezúttal is legyőzött minden akadályt. Miután F e j ő s Ottó stuttgarti lelkesen keresztül meghívta a stuttgarti kítő Művészegyüttest párizsi vendégszerelésre, sikerült megnyernie a „magyar ügynek” Párizs X. kerületének — egyébként baszk származású — h. polgármesterét, M. D e l u s e - t, aki Hiero atya tervein felbuzdulva rendelkezésre bocsátotta (ingyen!) a Városháza dísztermét és saját ötlettel május 3-át a Magyar Népművészet Napjára — nak nyilvánította. A magyaroknak nem kellett mást tenniük, mint — ahogy a francia polgármester kifejezte — egy napra Párizs szívében, a Place de la République szomszédságában, egy kis Magyarországot elővarázsolni. Így esett, hogy szó szerint „felszállott a páva a párizsi vármegyeházra” s az épület homlokzatán két héttel előbb már egy 10×1 m-es vászon a Magyar Népművészet Napját hirdette.

Ennyi jóindulat és segítőkészség végre egyszer a párizsi magyarokat is valóban testvéri összefogásra sarkallta. És csakugyan „varázsoltunk” is egy igazi kis Magyarországot a semmiből M. Deluse kívánsága szerint. A magyarok egymás után hozták féltve őrzött, szinte ereklye számba menő kincseiket: varrottásokat, butéliákat, rokkát, csergét, ki mit tudott. A városháza óriási előcsarnokában szemet, szívet gyönyörködtető látványt nyújtott a pompás, gazdag magyar kiállítás. Volt igazi matyó szobánk magasra vetett ággyal, tulipános ládával, matyó (baba) menyecskeivel. Szőnyegek, használati tárgyak, himzések, sőt valódi magyar csárda fogadta az egyre sokasodó közönséget.

De a legszebb színt, a legmaradandóbb élményt mégis Stuttgart-i művészeink hozták. Mintha a magyar rét virágozott

volna ki érkezésükkel! Csodálatos csíki, palóc és kalocsai viseletük minket, magyarokat is ámulatba ejtett, hát még a franciákat! Még a forgalom is leállt Párizs utcáin, amint verbunkost járva verbuváltak közönséget az esti előadáshoz.

Meg is lett az eredmény: franciák, magyarok, idősök, fiatalok a várakozás izgalmatól kipirultan szorongtak a nagyteremben egymás mellett. Az első sorok közönsége, a velünk szimpatizáló francia előkelőségek, mint M. M a r c e u s, a 10 kerület képviselője és a helyettes polgármester a tisztviselő karral együtt értünk „drukkoltak”.

A közönség egy felejthetetlen nap élményével lett gazdagabb: aminek tanui lehettünk, az nemcsak szívet-lelket melengető, gyönyörködtető művészet volt, hanem egyúttal az idegenben megbecsülést és barátokat szerző közös munka és a testvéri összefogás csodája.

Bárdos Eszter (Párizs)

EGY KIS MINISTRÁNS VÉLEMÉNYE

27-éves anya írja: „Nagyon meglepődtem, amikor hatéves kisfiam egy szép napon odanyilatkozott, hogy többet nem megy ministrálni. — Kiderült, azért nem, mert a misét mondató néni zsebpénzt akart dugni a zsebébe, ami fiamat mérhetetlenül felháborította. A tisztelendő bácsitól ugyanis azt hallotta, hogy a szentmise végtelen értékű és azt nem lehet megfizetni.” — Bevallom, magam is ekkor gondoltam arra először, hogy értelmetlen dolog a misével kapcsolatban azt kérdezni, hogy megéri-e a fáradságot. Azt hiszem, ez szív kérdése. (P. Brunó EHK-leveléből.)

vel hivatásos pedagógusok, nevelők sok türelmet kívánó munkája nyomán. A résztvevők fele először jött iskolatáborba, a többiek már hűséges „visszajárók”.

Sokat lehetne még írni a tábor munkájáról, az elméleti és gyakorlati képzésről, az öregcserkészek szaktudományát dicsérő technikai berendezésekről, a tábori konyháról, aztán a táborházak műsoráról, a portyák feladatairól, a felemelő tábori istentiszteletekről; megérdemelne néhány sort a sok ötlettel szerkesztett, külső formájában is tetszetős tábori újság, a „Jubileumi Híradó” s mind a többiek: élükön Kölléy Gyurkabá táborparancsnokkal, a vezetők és beosztottak, kiscsinyek és nagyok, akik ezt a tábor igazán felejthetlenné tették. Nem csoda, hogy a táborbontást annyian megkönnyezték...

El ne feledkezzünk a legkisebbekről! Bärnhofban, (ahol ma is „jelen van” Fábán Karcsibá!) az öreg vadászházban 10 országból jött 80 kiscserkész tanúzott (a legkisebb 4 éves volt), „komolyan” készülve a jövő cserkészéletre, s miközben tanulgatták-énekeltek édesbús dalainkat, talán először érezték a magyar szellem érintését. Mert esténként megilletődve, csillogó szemek néztek a táborház titokzatos lángjaiba...

*

AZ „ÜNNEPI SÉTA MAGYARORSZÁGON” SIKERE

Az elmúlt évadban A Stuttgarter Magyar Népi és Művészegyüttes Genfben, Ulmban, Frankfurtban, Münchenben és Párizsban mutatta be „Ünnepi séta Magyarországon” c. műsorát. A két órás programban a tánccsoport a szatmári leánytánc, a csárdás, a kanasztánc, a balatoni lejtő, a sobri csárdás és az „este a fonóban” előadásával ragadtatta el a közönséget. A tájegységek viseletei szépségükben jelentek meg a színpadon. Az énekkar műsorán népdalok, katonadalok és többszólamú feldolgozások szerepeltek. Az előadást szöveglistáink tették színessé, megzendült a tárogató édes-bús hangja, a fuvola Bartók feldolgozást szólaltatott meg, Kodály Háy János c. daljátékából a legszebb dalokat, Erkel Hunyadi László c. operájából pedig a Lagrange áriát hallhattuk, amelyet csak ritkán lehet külföldön hallani.

Az előadás szünetében a jelenlevők megtekinthették az Együttes Himzőkő-renek kiállítását, amely a kalocsai díszítőművészetből a himzés fejlődéstörténeti alakulását mutatja be 1850-től napjainkig, 17 táblán, magyarázó szöveggel.

A Művészegyüttes vezetői és szólistái: Hartauer Rózsa Anikó (zongora), Hauk Irénke (táncanár, a tánccsoport vezetője), Konthúr Mária (zenetanár, népdalénekes), Kunsági Júlia (énekesnő, a Stuttgarter Zeneakadémia növendéke), Szilágyi Judit (operaénekesnő, a Stuttgarter Operaház tagja), Fernbach Gábor (fuvolaművész, a Stuttgarter Operaház zenekarának tagja, az énekkar karmestere), Dr. Szodfridt Imre (tárogatóművész).

Annak ellenére, hogy együttesünk nagyrésze műkedvelőkből áll, — a szólisták hivatásos tagjain kívül, — sikerült műsorunkat olyan lelkesedéssel és szeretettel bemutatnunk, hogy mindenütt nagy sikert arattunk.

Fejős Ottó

Érdeklődők az alábbi címre írjanak: Ungarische Katholische Mission, Werastr. 63. 7000 Stuttgart 1.

Az új iskolaév elé...

Az iskola feladata a tanítás és a nevelés. Ez alól Burg-Kastl sem kivétel. Ha nem a főcél áll előtérben, a felügyelő hatóságoknak kötelességük cselekedni. Ha nincs nyugalmas és békés légkör, mely az iskolai munkához feltétlenül szükséges, a felügyelő hatóságoknak szintén feladata és kötelessége a békét és a nyugalmat helyreállítani.

Ha a magyar iskola válságáról beszélünk Burg-Kastl-ban, legelőször is erre kell gondolnunk. Az utóbbi hónapok igen sok helyzetjelentést, magyarázatot, támadást, gyanúsítást vittek szét az egész világra. — Csodálkozunk, ha az iskola feladói ezt semmiképpen sem nézhetnék el? Kötelességüket mulasztották volna, ha nem törődve semmivel „majd csak összemarakodunk“ jellegével türték volna az áldatlan állapotokat.

Az iskola Burg-Kastlban Magyar Gimnázium, de ez nem jelenti azt, hogy csupán a magyarok egyedüli ügye. A Bajor Kultuszminisztérium az a legfelső hatóság, mely az iskolát engedélyezi, figyeli és ellenőrzi. A Magyar Iskola Bizottság nem feljebbható. A Kultuszminisztérium előzékeny az Iskola Bizottsággal szemben, de nem teljesítené feladatát, ha nem ellenőrizne mindent és mindenkit, aki úgy az iskolában, mint az Iskola Bizottságban szerepet játszik. Hiszen ezt saját iskoláikkal is megteszik. Figyelik és rögzítik az iskolákban lezajló eseményeket és kellő időben határozatokkal irányt szabnak.

A mi iskolánkra vonatkozó döntésük, hogy Dr. Radics János igazgató urat nem alkalmazhatjuk. Erről szóban és írásban értesítést kaptunk.

Itt sokan kérdezik; dehát mi hibát követett el Radics igazgató úr? A döntés Radics igazgató urat illetően, nem függ össze tanári vagy nevelői avagy adminisztratív tevékenységének elítélésével. Egy tényező jön számításba: Személye körül olyan polarizáció jött létre, mely a diákok, a tanári kar és a szülők körében a békét és az egyetértést oly mértékben megzavarta, hogy az iskolában a főcél — a tanítás és nevelés — tovább nem volt elképzelhető.

Ezért kapta az Iskola Bizottság a feladatot egy új igazgató jelölésére. A felkért személy, akinek képessége és gyakorlati lehetősége lehetővé tette volna az iskola vezetését, nem vállalta az igazgató feladatát.

Más körökben felkért és alkalmasnak ítélt személyek ugyancsak negatív választ adtak meghívásunkra. A Kultuszminisztérium — látva nehézségeinket — kiegészítésképpen egy német igazgatót adott addig, amíg egy arra alkalmas, diplomás és gyakorlattal rendelkező magyar egyéniséget nem találunk. Ebben sokan „németesítést“ látnak, holott ez egy nemes gesztus a Minisztérium részéről, ami előzékenységüket bizonyítja.

FIGYELEM! A magyar iskolai festő oktatás számára és az iskolán kívüli magasabb szintű magyar irodalom tanítása érdekében kiadott „Az Irodalom Világa“ című nagyon tartalmas és szép könyvből még 1.800 példány áll rendelkezésre, a régi szép és sűrű nyomással, életrészletben kötésben több mint 300 oldalon. Ára csak 15 DM, plusz portó; tencserentulra 8.10.—. Megrendelhető a Szerkesztőségénél.

Az ausztriai és a jugoszláviai magyarok Máriacelli zarándoklata szeptember 21-én (harmadik vasárnap) lesz! Az idén ez az egyetlen Máriacelli magyar zarándoklat!

Néhányan csökönyösen az Iskola Bizottságot vádolják, hogy nem akarja Radics igazgató urat visszahozni. A fentemlített okokból erre az Iskola Bizottság nem képes. Mégis felmondással fenyegettek szeptemberre, ha legkésőbb augusztus közepéig nem nevezhetjük ki újból Radics igazgató urat. Az Iskola Bizottság tudomásul vette a három atya felmondását és egy nővérnek a távozását.

A gazdasági ügyek intézőinek az Iskola Bizottság mondott fel.

Személyi problémákkal és anyagi nehézségekkel küzdve nyitjuk meg az új iskola-évet. Tudjuk, hogy még sok minden keresztül megyünk míg újból nyugalom és béke lesz az iskolában. Sok rágalom, gyanúsítás, fenyegetés és támadás ér még majd többeket. De közei 300 diák magyar keresztény nevelé-

Mikor a gyermek

*Mikor a gyermek gödicsél,
az Isten-tudja, mit beszél!
Csak mosolyog és integet...
Mit gondolt? Mit mond? Mit nevet?*

*S mint virággal az esti szél,
az anyja vissza úgy beszél,
oly lágyan és oly édesen...
De őt sem érti senkikem.*

*Hogy mit beszélnek oly sokat,
apának tudni nem szabad.
Az égi nyelv ez. Mély titok.
Nem értik, csak az angyalok.*

séről van szó. 18 országból jönnek diákjaink, hogy magyarságukban, hitükben és jellemükben erősödjenek, egész életükre kitaró nevelésben és oktatásban részesüljenek. Ebben sem nekik, sem szüleiknek nem szabad csatlakozniok. — Nem érdemes-e hát ezért még megszólást, lebecsülést, jó hírnév-vesztést is vállalni?

Az Iskola Bizottságnak és a tanároknak nem könnyű a feladata. De egy bátor újrakezdés, és bizalom egymásban, mindent rendbehozhat.

Aki attól fél, hogy az iskola „baloldali“ lesz, — mint híresztelik — gondoljon arra, hogy Bajorországban is van állambiztonsági szervezet, mely eddig is és ezután is törődik azokkal, akik a magyar iskolában tanítanak és ugyanúgy átvilágítja az Iskola Bizottság tagjait is. Aki attól fél, hogy kihal az erkölcs az internátusban — amint ezt is híresztelték — fontolja meg, — vajon erkölcsös nevelést csak ketten-hárman tudnak biztosítani, míg az összes többiek erkölcsstelenek?

Aki úgy gondolja nem érdemes az iskolát anyagilag támogatni, az mérlegelje milyen fontos területen szűkíti a magyar látóhatárt.

A német hatóságok mellettünk állnak és segítenek. Viszont a mi hozzáállásunkat is látni akarják. Elvárják tőlünk a tárgyilagos, megfontolt és áldozatkész magatartást, tetteket.

Ne hagyjuk tekintélyünket hanyatlani! Fogjunk össze egymás iránti bizalommal, megbecsüléssel, együttműködéssel, reménnyel és szeretettel.

Nem mellvehető, hanem példaadó, odaadó és hűségesen kitaró magyarságra van szükségünk. Ezt adjuk át az utánunk következőknek a Burg-Kastl-i Magyar Gimnáziumban.

Ami legfőképpen számít; az a tanárok, szülők, valamint a diákok összefogása!

Valentiny Géza
megb. németországi főlelkész,
az Iskola Bizottság elnöke

Magyar bencéseknel szállt meg a pápa

Nagy napja volt július 3—4-ig Sao Paulóban a menekült magyar Szent Gellért bencés kolostornak. II. János Pál pápa a 12 milliós világvárosban pont az ő házukat választotta szállásul nagy megrökönyödésükre, majd kimondhatatlan örömeikre. A Pápát és nagy kíséretét július 3-án a délutáni órákban két hatalmas helikopter hozta át hozzájuk a Campo Martoról az iskola sportpályájára.

Aznap reggel milliók sorfala közt érkezett a nagy reptérről a Campo Martora, hogy ünnepi szentmisét és szentbeszédet mondjon ismét milliós tömegek előtt Sao Paulo óriási, külön erre a célra létesített terén. A brazilok olyan óriási lelkesedéssel fogadták, hogy a szákszavú Casaroli érsek is azt mondta, hogy ilyent még nem látott.

Ilyen előzmények után szállt le az iskola nagy futballpályáján, a bencés atyák, a magyar nővérek és a diákok kimondhatatlan örömeire. — A Pápa először a kápolnába vonult, aztán az ebédlőbe a tőle kívánt „egyszerű magyar ebédre“. Ebéd után rövid pihenőre tért és máris újra vitte a két helikopter az Ibirapuera-park nagy sportcsarnokába, ahol Sao Paulo szerzetesivel és papságával találkozott. Innét a közeli nagy stadionba vitte a gép, ahol 150.000 ipari munkás előtt a legégetőbb munkásproblémákról beszélt, állandó esőben kis esernyő alatt a hűvös esti órákban. Este lett mire visszatért és ekkor is még két nagy küldöttség várakozott rá.

Hets Aurél bencés atya így emlékezik erről: „Nálunk a Szent Imre kollégiumban este 10 óra után ült le a püspökökkel együtt a vacsorához és türelemmel várta, míg asztaltársai végeztek. Vacsora után újabb fogadás, ugyanakkor megigért a Sao Paulo-i püspököknek, hogy még visszajöve, beszél velük. Ennek a személyes társalgásnak éjfélkor lett vége és csak akkor vonult be lakosztályába (Jordán Emil bencés atya fogadószobája és irodája), amit első belépésekor „Ótimó“ (nyugalom) jelzővel köszöntött.

Hogy mikor kerülhetett ágyba július 4-én a Pápa a magyar bencések házában, azt csak kíséretének befentes tagjai s a szomszéd szobákban lakó svájci gárda tagjai, meg a varsói orvos tudhatják, aki biztosított bennünket, hogy „a Szentatya bírja az iramot“.

Az éjfél utáni fekvés ellenére ő volt az első között, aki kilépett szobájából és látni akarta a konyhát... Az anúciáta (szombathelyi) nővéreknek mutatott hálája és elismerése legszebb kifejezése az volt, amikor meghívta őket római háztartásába.

Aurél atya így jellemzi: „II. János Pál pápa személyes varázsával, karizmatik-

kus lényével, fellépésével, gesztusaival, nézésével, mosolyával, hallgatásával, közelségével, emberi elérhetőségével bilincselte le Braziliát, s minden réteget. Mint egy Breughel-kép, erőt, magabiztosságot áruoló egészséges alakja vonult el alázatos zarándoklásának színdús emelvényein, melyeknek szétszedhető, letéphető részeit a mámoros tömeg igyekezett gyorsan emlékként magához ragadni, alighogy vége lett a pápai látványnak. Felejthetetlen jelenetek voltak azok, mikor a festői emelvényeken milliós tömegek ujjongása közt, fiatal szertartásmestere ünnepélyesen átnyújtotta a Szentatának az elmondandó beszédek szövegét. Körülbelül ötven ilyen gondosan elkészített beszéd jött vele Rómából, amiket a Pápa a legnagyobb nyugalommal kezelte a szinte mindenütt állandó szél vagy eső ellenére.

Alig lehet hozzá hasonló szereplőt elképzelni. Ezért a rengeteg helyi rím, mellyel milliós szavalókórusok az ő emberüket, pápájukat, királyukat, testvéruket, földijüket, polgártársukat, Istenes Jánosukat ünnepelték valóságos nemzeti rímversenyben. Ilyenek mint: „Ójá, ójá, ójá — Ó Pápa é uma zsója“ (A mi Pápánk valóságos gyöngyszem!) II. János Pál még meglepődött amikor a tömegkórus ezt zúgta: „Ej, ej, ej — Ó Pápa é nosso rei!“ (ej, ej, ej — a pápa a mi királyunk!) De II. János Pál hamar beletanult ebbe a szerepbe is és mikor a mögötte félkörben elhelyezett ifjúság tömege kórusban kérte, hogy forduljon meg, szépen hátat fordított a televízióknak és elejtette egyik legszellemesebb megjegyzését: az ifjúság felé: „Que bello horizonte!“ (Milyen gyönyörű horizont!).

Curitubában a „Nagy Vizek Államának“ fővárosában, ahol talán a legmagasabb volt a lelkesülés, azt kérték tőle, legyen Curitubai lakos. Mosolyogva válaszolt a tömegnek: „Nem az én hibám, ha Szent Péter nem Curitubát tette meg székhelyéül.“

Mikor július 4-én, a kora reggeli órákban, a félelmetes helikopter a kolostor kertje fölé emelkedve, eltűnt a felhők mögött s vele a pápa, a szerzetesek is visszavonultak a celláikba, hogy kissé elmélkedjenek azon, miképp használták fel a történelmi napot. Ekkor jutott eszébe egyiknek Szent Bernát több mint 800-éves híres tanulmánya amit nagyon kedves tanítványának, III. Jenő pápának szánt: „De consideratione“. Ennek a könyvnek a bevezetésében írja: „Mit számít az, hogy Péter katedrójára emelkedett? Még ha szelek szárnyán vitetnél is el, nem tűnsz el soha az én szeretetvilágomból.“

Olvásóink elnézését kérjük a lap kétsége miatt: a nyomda szünetelt.

HAZAI FIGYELŐ

Korrupció, mint társadalmi betegség

Hazánkban egykor megvetéssel beszéltek az emberek a romániai korrupció közállapotokról, a tisztviselők megvesztegethetőségéről, a balkáni baksis rendszerről. Sajnos az „új ember kovácsa” időközben nálunk is kialakította azt az embertípust, amelynek nincsenek vallási és erkölcsi megfontolásai a materialista célok megvalósításánál. A régi erkölcsi normák megdöntése érdekében egyideig kedvezett a rendszernek a laza morál terjedése, ma már azonban a korrupció a gazdasági rendet fenyegeti, így a kommunista sajtó is kénytelen felémelni a szavát ellene. Csokorba kötötünk néhány idevágó hazai sajtó-idézetet:

„... a korrupciós praktikák elértek egy olyan szintet, amelyet gazdasági és társadalmi gyakorlatunk már komoly károsodás nélkül nehezen visel el.”

„Hogy mennyire allergikus pont a borralaló-korrupció — visszaélés — manipuláció hétköznapjainkat szennyező megannyi megnyilatkozása, nemcsak az utóbbi időben egyre szaporodó publikáció mutatja...”

„Az értékbizonytalanság megüli a tájat és rátelepszik a köztudatra.”

„Magyarországon nem érdemes bankot rabolni, becsületes úton sokkal többet lehet lopni...”

„A korrupció betegség, éppoly betegsége a társadalomnak, mint a magas szintű alkoholizmus, vagy az öngyilkosságok járványa, s akárcsak ezeket, a korrupciót sem lehet tünetileg kezelni. Nem lehet adminisztratív eszközökkel az életről kiiktatni.”

— Valóban nem. Előfeltétele a nép erkölcsi tudatának és hitének megerősítése.

Demokráciát — miből?

— teszi fel a kérdést az „Élet és Irodalom” cikkírója. A válasz: a demokrácia és a jólét összefügg, csak akkor osztható el valami demokratikusan, ha van belőle elegendő. Ebben a tételben annyi az igazság, hogy demokráciában a nép akarata ellenére és életszínvonalára rovására nem lehet gátlástalanul növelni a katonai költségvetést, nincs szükség koncentrációs táborokra és nem kell költséges műszaki berendezésekkel lezárni az országhatárokat. Az angol demokráciát a háború utáni szegény évek sem tudták megingatni. Ahol a nép számára a szabadság fontosabb, mint a jólét, ott az emberek álmodozatokra is hajlandók a demokrácia megtartásáért. Nem a demokrácia a jólét függvénye, hanem fordítva.

Az „Élet és Irodalom” a jólét és a demokrácia összefüggésével igyekszik megmagyarázni, hogy a turista útlevélkérelmek egy részét miért utasítják vissza az illetékesek, deviza-politikai okokra hivatkozva. „A banknak meghatározott devizakeret áll rendelkezésére, nemcsak a turista-utak költségeire, hanem az ipar, a kereskedelem devizaigényes ügyleteinek támogatására...” Évente több millió nyugati turista viszi Magyarországra a „kemény valutát”, a Nyugatra utazó magyar turisták száma azonban tíz százaléka sincs a bemenő forgalomnak. Ha az idegenforgalom devizabevételének az eddiginél nagyobb százalékát fordítanák a magyar turisták devizaigényének kielégítésére, mindjárt zavartalanabban érvényesülne

az „emberek és eszmék szabad áramlásának” helsinki elve...

Csökken a vendéglői forgalom

Tavaly júliusban 80—120 százalékkal emelkedtek a vendéglői árak és a drágaság hatására gyorsan elnéptelenedtek az éttermek. Az I. osztályú vendéglők kihasználják a külföldi idegenforgalmat és nyáron magasabb haszonkulcsal dolgoznak. A tavalyihoz képest idén rendkívül gyenge volt a vendéglátóipar forgalma, sokhelyen felére csökkent a napi átlag bevétel. Az éttermek alkalmazottai — a forgalom visszaesése következtében — havi 5-600 forintos fizetés csökkenéséről panaszkodnak.

Megdöböntő eredménnyel járt a Balaton környéki éttermek nyári ellenőrzése. A KÖJAL ellenőrei több vendéglőt bezárattak és 24 vezető ellen szabálysértési eljárást indítottak. A Balatonboglári Hullám étteremben megállapították, hogy az ablakok piszkosak, sok a légy, a szemet nyitva tárolják, a sütőben kenyeret pirítanak, a vágódeszkák repedtek. A boglári AFESZ cukrászüzemét bezárták, mert bakancs volt a sütőben... Másutt a konyhában őrizték a hangszereket, a söntéspultra kített fasirozottak pedig a legyek prédái voltak.

Van-e kábítószer kereskedelem Magyarországon?

A legfőbb ügyészség illetékes vezetője szerint nincs, vagy ha van is jelenléte. Évente legfeljebb 10—12 ilyen ügyel foglalkoznak, akkor sem magyar, hanem külföldi állampolgárok a tettesek. Tavaly egy libanoni állampolgár bőröndjében 25 kg hasist találtak. Az ügyész cáfolta azt a Budapesten keringő hírt, hogy arab állampolgároktól lehet kábítószer vásárolni. Szerinte a deviza-szegény magyar hipik nem tudják megfizetni a hasis magas árát (gramja 25-30 dollár).

A pesti Népliget sorsa

Pusztulóban van a pestiek kedvenc kirándulóhelye, a Népliget. Kőbányának ezt a részét a múlt század közepén alakították ki ligetté a nép számára. Szórakozóhelyek, sörkertek és lacikonyhák várták a kirándulókat. Az egykori nagy vendéglőt ma raktárnak használják és sehol egy büfé, ahol a turisták szomjukat, vagy éhségüket enyhíthetnék. A Népligetben van az autóiskolák tanpályája és ott építik a Volán pályaudvart. A liget elhanyagolt állapotban van, a felhalmozott törmelék sok kárt okoz a növényzetben és főként a platánfák pusztulnak. Az elmúlt években sok mindent terveztek a Népligetben, de semmi sem valósult meg.

Árvíz az Alföldön

A nagyarányú esőzések következtében a Tisza, a Berettyó, de főként a Körösök mentén nagy területeket öntött el augusztus elején az árvíz. Becslések szerint mintegy 100.000 hektár került víz alá, ennek egyharmada volt termőföld. Több falut ki kellett üríteni. A töltések megerősítésénél és a védőgátak építésénél 15 ezer személy vett részt. Különösen drámai volt a helyzet Tarhos községnél, amelyet egy régi körgát védett a víz ostromától. A falut körülvevő 8-10 km széles víztömeg szintje 2-3 m-rel magasabb volt, mint a községé.

Megszámláltattak...

Magyarország lakosságát tíz évenként újra megszámlálják. Az 1980 évi census januárban folyt le, de a pontos és részletes adatokat még nem tették közzé. Mindig az egyike a legizgatottabb kérdéseknek, mennyien vallják magukat a német, délszláv, román vagy más népi kisebbséghez tartozónak?

Az 1970-es népszámlálás alkalmával mindössze 155,861 személy, az összlakosság 1.5 %-a, mondotta, hogy anyanyelve nem magyar. Az óvatosabbak, számszerűen 435.000-en azt állították, hogy anyanyelvük ugyan magyar, de ők mégis érdeklődnek egy kisebbségi iskoláztatás, illetve kultúra iránt. Ők a lakosság 4.2 %-át reprezentálták.

Magyarország ma tiszta nemzeti állam, lakosságának 95 %-a magyar és zárt tömbökben úgyszólván nem is élnek népi kisebbségek. Így ezek sem veszélyt, sem bárminő problémát nem okoznak. Mindenki elismeri, hogy olyan megértő kisebbségi bánásmód jelenleg sehol sem jut a kisebbségnek osztályrészül, mint manapság Magyarországon. Talán van ebben egy kis számítás és propagandisztikus szándék is. Lássák a környező országok elfogult, gyűlölködő, magyar ellenes hatóságai, milyen az igazi „szocialista internacionalizmus”? Vegyenek példát és végre kezeljék emberségesebben a határaik közt élő magyarokat. Sajnos a legcsekélyebb jele sem mutatkozik annak, mintha a román, orosz és cseh felelősök lelkiismerete megmozdult volna.

A kiszivárgott hírek szerint ez idő szerint mintegy 200—210.000 német, 80—90.000 délszláv, 20—25.000 román él Magyarországon. A horvátok, szerbek és szlovének 11 vármegye területén szétszóródva élnek.

DANZIGBAN — ÉS BUDAPESTEN

Danzingban, a „Lenin Művek” főkapujára a sztrájkoló munkások kitétték II. János Pál pápa képét, másol meg a csensztohovai Madonna-kép volt látható. A danzigi kikötőnegyedben hatalmas munkástömeg vett részt a szabad ég alatt tartott misén. A rögtönzött emelvényen a danzigi püspök celebrálta a szentmisét s a résztvevők az ősi lengyel egyházi éneket énekeltek, amely Lengyelországban olyasféle „nemzeti ének”, mint nekünk a „Bologasszony anyánk”.

A magyar Rádió varsói tudósítója, aki beszámolóiban nem győzte hangoztatni, hogy — úgymond — „a munkát abbahagyó emberek kizárólag gazdasági kérdésekről szólnak”, később egy varsói sajtótájékoztatóról beszélt, ahol a párt Központi Bizottságának egyik titkára „nagy derűtséget keltett” amikor azt mondta: „Bár lengyel nemzetiségű a pápa, az időjárás mégsem kedvez az országnak évek óta.”

Ilyen nyegle hangnemben s persze mellébeszélve, tájékoztat a pesti Rádió, mintha csupán néhány elégedetlenkedő jogtalan követelődéséről lenne szó s nem az egész lengyel népet érintő súlyos megélhetési válságáról.

*

Azóta (aug. 31!) győztek a lengyel munkások. A kormánynak engednie kellett mert általános sztrájk fenyegette már Lengyelországot. A Danzig-i és a Stettini üzemi sztrájk-bizottságok aláírták a megegyezést: a párttól független szakszervezetek megalakulását, jogot a sztrájkhoz, béremelés stb. Ezzel Varsótól Vladivosztokig a szabadság

A Majakovszkij-utca 99. szám alatt a fővárosban van a nemzetiségek egyik legfontosabb kultúrintézménye, a Nemzetiségi Lapok Olvasószolgálat. A budapesti Lapkiadó Vállalat pedig, karöltve a Békésmegyei Kiadóval, a nemzetiségi sajtót jelenteti meg: szlovák, román, német és délszláv sajtótermékeket, sőt idegen nyelvű szép- és szakirodalmat is.

A nemzetiségi újságok száma és példányszáma meglehetősen alacsony, de nem azért, mintha bárminő hatósági akadályokkal kellene megküzdniük. Egyszerűen kicsi irántuk az érdeklődés és a terjesztőknek nem érdemes azokat a szórvány településekre eljuttatni.

Hory László

*

RIASZTÓ SZÁMADATOK

Magyarországon hivatalos adatok szerint 1979-ben 87.176 házasságot kötöttek, ebből újránházasság 21.809, a válások száma kerekén 28.000 volt. A válások 26.4 százaléka 5—9 év elteltével figyelhető meg; korosztályt tekintve pedig a 25—29 évjártok közt a leggyakoribb (25%).

Az Élet és Irodalom (ÉSI) hasábjain Fekete Gyula szociográfus megdöböntő adatokat közöl a magyar népeség alakulásáról. Szerinte 1958-tól a születésszám Magyarországon állandóan negatív előjelű, vagyis a születések nem biztosítottak kellő utánpótlást. 1958 után 16 év alatt 700 ezerrel kevesebb gyerek született, mint az azt megelőző 16 évben, pedig ebbe beleesnek a háborús esztendő is! Ez a meg nem született 700 ezer gyermek — ahogy Fekete Gyula kifejezte — „öt Don-kanyart” jelentett! Ha az ország demográfiai viszonyai nem változnak meg lényegesen, egy-két éven belül megkezdődik a magyar népeség számszerű fogyása. Lehangelő lehetőség!

egy szikrája gyulladt ki a vasfüggöny mögött és azt már nem lehet agyon tiporni. Kelet-Európa felett ez az első reménység.

Rafinált vallásüldözés Magyarországon

Ezzel a címmel jelent meg Közi Horváth József tollából egy 48 oldalas broszúra, amelyben nyolc kisebb tanulmány mutatja be, hogyan fest a valóságban az egyház és a kommunista állam közti oly sokat hangoztatott jóviszony, sőt „együttműködés”? van-e lényegi különbség a végcél mellett Rákosi Mátyás és Kádár János egyházpolitikájának között?

Az egyes fejezetek már címeikkel is sokat mondanak: Vallás és egyház Ötvenhatban — Egyházüldözés törvényes alapon — A kádári egyházpolitika hazug dicsérete — Emlékeztető könnyen feledőknek — A békepapok gyászos szerepe — Zöldel-e már a megnyesett fa? — Ravaszkodással álcázott vallásüldözés — Válasz egy meghívásra (Nyílt levél Lékai bíboroshoz). Jóllehet mindezek önálló cikkek formájában előzőleg az „Életünk”, illetve a „Nemzetör” hasábjain már megjelentek, így egybegyűjtve mégis teljesebb és megdöbentőbb képet és áttekintést nyújtanak a hazai egyházi és vallási állapotokról.

Szerző kiadása, München 1980.

Megrendelhető: a „Nemzetör”-nél.

(—)

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Linz: Halálozás: Molnár Anna 59-éves korában elhunyt. — **Heidinger József**, Steyr, a felsőausztriai magyarság szeniora, jún. 11-én 94. életévében elhunyt. — A megboldogult honfitársat Dr. Balogh Vince plébános temette a steyeri temetőben. — Isten nyugosztalja!

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Vasárnap, július 20-án a szentmisében megemlékeztek **Nagy András**-ról, aki nemrég szörnyű autóbaleset áldozata lett. Az imádságba belefoglalták élettársát és hozzátartozóit is, akinek az Úr vigasztalását kívánjuk.

Párizs: Halálozás: ordódi és alsólieszkői **Ordódy Béla** 1980. jún. 22-én Párizsban elhunyt 83 éves korban. Nemeslelkű, értékes magyar ember volt, személyében a régi Magyarországnak egy kis része költözött el. Gvászolják felesége, gyermekei és unokái. — Az Úr békéjét kívánjuk neki!

Lyon: — 1980. I. félv. — **Keresztelések:** Vermes Isabelle, Lyon; Losó Ferenc és Kajtár Béla, Grenoble; — **Domonkos Olivier** és **Alexandre, Barreaux;** — **B'eliczky Márta, Ste. Foy-les-Lyon.** — **Házasság:** Újvári Jutka és Roux Christian; — **Tázlári Gábor** és **Gautier Colette, Tours;** — **Majtényi Veronika** és **Vo'le Thierrv, Lyon;** — **Larochette Rozália** és **Patrice Rémy, Péronnes;** — **Kovács Lőrinc** és **Ledeul Brigitte, Limonest.** — **Az Örök Hazába költöztek:** **Budai Gyula,** 42 éves, Lyon; — **Berzán Ferenc** 77 éves, Rives; — **Orosz József,** 67 éves, Bron; — **Galda Péter,** 47 éves, **Pierrebénite;** — **Zsuhár János,** 78 éves, **St. Egrève;** — **Jáczy Olga,** 74 éves, **Neuville sur Saone;** — **Magyarics Lajos,** 50 éves, **Auribeau;** — **P. Molnár Ödön,** jezsuita, 72 éves, **Francheville-le-Bas;** — **Fazekas Erzsébet** — **Gubszky Pálné,** 71 éves, **Décines;** — **Horváth Otília,** orsolvita, 78 éves, **St. Didier en Velav;** — **Drummer Róza,** 83 éves, **Ecullv;** — **Pajor Sándor,** 45 éves, Lyon. — Nyugodjanak békében!

Windisch Lajos, a budapesti Francia-Magyar Pamutipar volt igazgatója, élete 75. évében, ez év aug. 10-én F-78100 St.-Germain-En-Lave-ben 10 rue Diderot, elhunyt. — 1949 óta élt Franciaországban családotul. Augusztus 13-án temették új hazájában, Spontour, Corrèze temetőjében. Menekült testvérünknek örök megnyugvást!

HOLLANDIA

Csillag Imre és **Tavoly Éva** gyermeke született áor. 8-án, a szent kereszttségben részesült május 25-én Pünkösdi napon, **Edwin Alexander** nevet kapta. — **Halálozás: Kovács László** 73 éves korában május 16-án Zeist-ban váratlanul elhunyt. Temetése nagy részvétellel 1980 május 21-én történt úgyszintén Zeistban.

NÉMETORSZÁG

Aachen: A szentkereszttségben részesült **Szabó Dániel,** Dr. Szabó András és neje sz. Raikovics Magdolna fia, jún. 29-én a DÖM Magyar Kápolnáiban. — Az Úr kegyelme kísérje életútját!

Augsburg: Halálozás: Bodor Erzsébet, 74, és **Csányi Ernő,** 51 éves korban Augsburgban elhunyt. — Nyugodjanak békében!

München: Keresztelés: Szekér Karl Sándor, Sz. Károly és Patóh Sára fia, 1980 júl. 12-én; — **Leway Anita,** L. Róbert és Midrics Zsuzsanna leánya, júl. 20-án; — **Deire Elisabeth Emese,** D. György és Kabalik Erzsébet leánya júl. 20-án; — **Cserfalvy Olivér Stefan Lajos** András, Cs. István és Kispéter Éva fia, júl. 27-én Münchenben. — A kereszteltekre és családjaikra Isten áldását kívánjuk!

Halálozás: Sipka Tivadar 53 éves korában 1980 júl. 9-én Münchenben meghalt; ugyanott a Waldfriedhof-Alter Teil-ben temették el júl. 14-én; — **Segedy Violeta** 85 éves korában júl. 30-án Münchenben elhunyt; temetése aug. 4-én volt a

Nordfriedhofban. — Nyugodjanak békében!

Stuttgart: Keresztelés: Kocsis Tibor Roland, K. Tibor és Krisztina szül. Pászti fia, máj. 3-án; — **Katona Átila László,** K. László és Magdolna szül. Rákosi fia, júl. 16-án; — **Bali Beáta Barbara,** B. Béla és Márta Gabriella szül. Gajdos leánya, júl. 8-án; — **Jóhárt Susanne,** Dr. med. Jóhárt József és neje J. Zsuzsanna szül. Gergely leánya, júl. 23-án. — **Házasság: Juhász László** és **Samu Valéria** május 24-én Böblingenben házasságot kötöttek. — Gratulálunk! **Halálozás:** Tragikus körülmények okozták a kis **Nemes Katalin** halálát, aki röviddel 8-dik születésnapja előtt visszatért Teremtőjéhez. Rövid kis életében két autóbaleset érte, de a halálból visszaimádkozták szerettei. Gyászolják szülei, hat testvére és rokonai. — A család mély gyászában kérjük az Úr vigasztalását!

OLASZORSZÁG

Keresztelők: Bollate (Milánó): Golia Gaetano és **Gulyás Judit** második gyermeke: **Eszter,** máj. 25-én; — **Róma: Lauri Giorgio** és **Czeilik Márta** első gyermeke: **Márta Cinzia,** máj. 30-án; — **Lana (Bozen): Pobitzer Matthias** és **Végyári Il'd'kó** második gyermeke: **Rainald Sebastian,** jún. 7-én; — **Merano (Bozen): Stapfl Georg** és **Obert Barbara** első gyermeke: **Alexandra,** júl. 6-án. — Növekedjenek a kis keresztények a jó Isten és a felesbarát szeretetében!

SVÁJC

Halálozás: Cseresnyés József 47-éves korban **Lausanne-ban** máj. 26-án; — **Gosczmann János** 55-éves korban **Genfben** jún. 20-án elhunyt. — Nyugodjanak békében!

Dr. Honfalvi János és felesége, született **Molnár Terézia,** örömmel tudatják, hogy leányuk **Anna Mária** és **Xavier Schnyder von Wartensee** házasságot kötöttek.

Az esküvő 1980 évi június hó 28-án Bössingenben, a Szent Jakab róm. kat. templomban volt.

Az esküvői szertartást Pater Dr. Mehrle Tamás freiburgi egyetemi tanár végezte.

DIÁKONUS-SZENTELÉS

Lisieuxben a püspök június 21-én a magyar Kovács Istvánt egy francia társával diakónussá szentelte. A szentelési misét a püspökkel együtt 21 pap mutatta be. A szentelés légkörében, a sokaság imájában és énekében, szinte megfoghatóan érezni lehetett, mennyire értékeli ma a nép a papi hivatás vállalásának a hősiességét. Senki sem bírta visszatartani a könnyeit, amikor Kovács István, az új diakónus, francia szavait magyarra fordítva, kissé akadozó magyarsággal ezeket mondta: „Kedves magyar barátaim! Szívükből köszönöm jelenléteteket, imáitokat ezen a boldog napon. Franciák és magyarok egy szívvel-lélekkel énekelünk Isten dicsőségéről... Köszönöm, hogy itt vagytok, kísértetek és segítetek Istent szolgálni. Szívükből magyar és francia vagyok, igazán mondom, sokszor gondolok rátok, a nagy Mindszenty bíborosra, aki annyit tett magyar népéért és a világot...” (P. Ruzsik pásztorleveléből).

Mindszenty bíboros magyar nyelvű életrajza zsebkiadásban a napokban hagyja el a nyomdát Közi Horváth József tollából. Szeretnők, ha a zarándoklat alkalmával már a hivek kezébe adhatnók.

A New York-i Szent István Egyházközség emlékirata

A New York-i „Szent István Egyházközség” 1977—78-ban hármas jubileumot ünnepelhetett. Ö t v e n éve, 1927 aug. 20-án történt az első kapavágás a mai 82. utcában lévő katolikus templom és iskolaépület helyén. H e t v e n ö t éve, 1902 aug. 2-án okmányszerűleg is megalakult a New York-i Szt. István Magyar Egyházközség (Church of St. Stephen of Hungary N. Y.). És a templom védőszentje e z e r éve, tehát 997-ben született, ahogy erre az újabb történeti kutatások is utalnak.

A hármas jubileum egyik legszebb, maradandó emléke egy angol-magyar nyelvű díszes album — nyomdailag is kiváló munka — a szöveget kísérő és dokumentáló színes tablókkel, több mint száz fekete-fehér képpel, térképekkel, ábrákkal, statisztikákkal, amelyek hűségesen adnak számot a Szent István Egyházközség 75 évének eseményeiről: az alapítóról, a pionír-időkről, a későbbi fejlődésről, a különböző egyházközségi szervezetek munkájáról, sőt ezeken túlmutatva, a magyar bevándorlás történetét, a bevándorlók lelki és társadalmi problémáit, sorsuk alakulását napjainkig végig kísérelhetjük.

Mindszenty hercegprímás — ahogy erről a könyv részletesen beszámol — először 1947-ben, útban az Ottawa-i Mária Világkongresszusra, látogatta meg a New York-i Magyar Egyházközséget, a kongresszusról visszatérőben pedig 13 amerikai magyar pap segédletével celebrált itt szentmisét. Egy évvel halála előtt 1974 májusában amerikai körútjának is a New York-i magyar templom és egyházközség volt első állomása.

Ez a minden dicsőretet megérdemlő, mintegy 200 oldalas, nagy alakú emlékalbum olyan pótolhatatlan magyar vonatkozású anyagot gyűjtött egybe, még élő szemtanúk emlékezéseit, kéziratot feljegyzéseket, korabeli alkalmi nyomtatványokat, amelyek megőrkítésére talán ez volt az utolsó alkalom. Így tehát nemcsak a katolikus hivek és érdekeltek, érdeklődők számára nyújt a könyv olvasása-forgatása maradandó élményt, de sok más mellett a vonatkozó angol- és magyar nyelvű bőséges irodalom s egyéb források feltárásával a történetírónak is felbecsülhetetlen adalékokkal szolgál.

Sz. J.

Megrendelhető: Church of St. Stephen of Hungary, 414 East 82nd Street, New York, N. Y. 10028.

MEGTORLÓ ELJÁRÁS SZEMINARISTÁK ELLEN

A KNA budapesti jelentése szerint a budapesti Teológiai Fakultáson „érthetetlen és szokatlan” intézkedésre került sor. Egyik ott tanuló hallgatótól megtagadták a pappá szentelést azzal az indokkal, hogy egy bázisközösséghez tartozik és oda más egyetemeken hallgatóit is beszervezte.

15 budapesti seminarista erre írásban fordult a Püspökkari Konferenciához azzal a kéréssel, hogy járuljon hozzá a fiatalember felszenteléséhez. A nagyobb felháborodást elkerülendő a jelöltet végülis felszentelték, viszont a kérvény aláíróit kizárták a Teológiai Fakultásról és visszaküldték őket illetékes egyházmegyéjükbe, ahol azonban magasabb teológiai tanulmányokat nem tudják folytatni.

II. JÁNOS PÁL PÁPA LÁTOGATÁSÁRA KÉSZÜL NÉMETORSZÁG!

A látogatásnak általános lelkipásztori jellege lesz. November 15-én látogatja meg **Köln**t. A lelkipásztori téma itt a keresztény házasság és család. — 16-án **Mainz** lesz soron, a téma a munka és a munkáskérdés. 17-én **Fuldában** fogadja a katolikus egyesületeket, egyházmegyei tanácsokat és a világi apostolokat. Téma: katolikus világiak a közéletben. — 18-án az ősrégi búcsújáráhelyet, **Aitötinget** (Bajorország) látogatja meg, ahol a kapucinusok kolostorában száll meg ahol a szentléletű Bruder Konrad a „Portás Testvér” élt. 19-én kerül sor **München** meglátogatására. Itt különösen az újsághoz óhajt a Pápa szólalni. Az ünnepségek fénypontja a közös nagy istentisztelet lesz a Theresienwiese-n, ahol egy millió résztvevővel számolnak.

† DR. KÓTAI ZOLTÁN ADÁM

1914. V. 24 — 1980. VII. 30.

A New Jersey-i „Highway“-n hajtott éppen kététes vakáció felé, amikor hirtelen rosszul lett. Még le tudott térni az útszélre, aztán leesett a feje a volánra. Véletlenül éppen arra hajtott egy orvos is, aki segítségére sietett, és a közeli kórházba szállította. Az orvosok mindent elkövettek, hogy élesszék benne a még pislákoló életlángot. Hasztalanul, másfél óra múlva kialudt.

Az anglikán kórházban éppen beteget látogatott egy katolikus pap, aki föloldozta és ellátta a betegek olaja szentségével.

Iskoláit születéshelyén, Budapesten végezte, teológiai tanulmányait a Váci szemináriumban. 1938-ban szentelték pappá. Püspöki titkár, majd hitoktató, 1944 novemberében a Pázmány Péter Tudományegyetemen teol. doktorrá avatják. Az összeomlás évében tábortól menekült. 1946-ban Róma kinevezi a magyar menekültek németországi és ausztriai delegátusává. Mint ilyen, kereső szolgálatot szervez. Szétszóródott magyarok százezreit veszi nyilvántartásba, hoz össze családjával, kezdi megszervezni a menekült lelkipásztorkodást, engedélyt szerez az otthon betiltott magyar cserkészlet újjászervezésére. 1947 augusztus 20-ára pedig a német Altöttingben nemzeti zarándoklatot hív össze, ahol felekezeti különbség nélkül közel százezer magyar jött össze.

1947-ben Mindszenty hercegprímás megbizta az egyházi magyar sajtó megszervezésével. Mintegy 40 magyar könyvet és brosúrát ad ki. A Németországból történő tömeges kivándorlás idején hivel együtt Argentínába kerül, ahol lapokat, folyóiratokat indít és újabb könyveket ad ki. 1959-ben Clevelandben telepszik le, hogy magyar sajtószolgálatát jobban kibővíthesse. 1974-ben Mindszenty bíboros Akron-i és Cleveland-i látogatásának egyik rendezője.

Haláláig szerkesztette és kiadta a Magyar Újság című lapot. Minden magyar munkából, kivette a részét. Dinamikus papi lendülete nem ismert határt míg a halál nem parancsolt „megállj”-t.

Az Akron-i magyar templomban ravatalozták föl, ugyanott temették másnap. Sheldon G. clevelandi segédpüspök szentelte be, az engesztelő szentmiseáldozatot 19 áldozópap mutatta be. A ravatalt és a sírt Dr. Szép Gáspár, volt iskolatársa, Columbus lovagok élén őrizte. Az elárvult magyarság pedig a Himnusz-szal és a Boldogasszony Anyánk ősi énekkel búcsúzott el tőle.

H. F.

SPORT

Befejeződtek Moszkvában a 22-ik nyári olimpiai játékok. Magyarország hét arany, tíz ezüst és tizenöt bronzérmével a résztvevő 80 nemzet között a hatodik helyen végzett.

Kérdés, hogy ezt az olimpiát, amelyet inkább kibővített Spartakiádának nevezhetünk, milyen értékűnek lehet elfogadni, minthogy a nagy sportnemzetek közül távolmaradt az Egyesült Államok, Nyugatnémetország, Japán és Kanada csapata, de hiányoztak a kitűnő kenyai hosszútávfutók is.

Sokan úgy vélekednek, hogy a Szovjetunió afganisztáni agressziója tette tönkre az olimpiát és a bojkott nyomta rá bélyegét. A magam részéről nem értek egyet ezzel. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság vezérkara már akkor tönkretette a 22-ik nyári olimpiai játékokat, amikor annak rendezőjét a Szovjetunió adta. Tudnia kellett volna, hogy egy olyan országban, amelyben kommunista diktatúra van, amelynek polgárai el vannak zárva a világtól, ahol az életszínvonalat nem lehet összehasonlítani még a kelet-európai országokéval sem, ahol a szólás- és cselekvési szabadságot lábbal tiporják, ott nem lehet olimpiát rendezni. Ha nincs az afganisztáni agresszió és az amerikaiak, nyugatnémetek, japánok és kanadaiak is részt vesznek a versenyeken, még több katonát, rendőrt és detektívet kellett volna mozgósítani, hogy vigyázzanak — ahogy ők mondják — az amerikai imperialista ügynökökre, a német revansistákra, és a japán ipari kémekre.

Ahogy én a televízióban láttam, a rendezés és a szervezés — a látványosságoktól eltekintve — hatásos volt. A szovjet közönséget nem tudta a rendezőség fegyelmelni és még a kelet-európai, úgynevezett testvéri országok versenyzőit is zavarták a gyakorlatok végrehajtásánál. Ezt a minősítetlen sportszerűtlen magatartást tapasztalhattuk a diszkoszvetésnél, a gerelyhajításnál, a magasugrásnál és az egyéb technikai számoknál. A tornánál viszont a pontozóbírák a románokkal szemben a részrehajlás magasiskoláját mutatták be. A hármassugrásnál például az ausztrál Campbell 17 40 cm-t ugrott, ez több volt, mint a szovjet versenyző ugrása, erre kijelentették, hogy belépett. Az ausztrál versenyző fényképpel és filmfelvétellel bizonyította, hogy ugrása érvényes volt. Ennek ellenére nem adtak helyet az óvának. Hasonló eset fordult elő a férfi műugrásnál is. A vitortlázásban a szovjet rendezőség, a csilaghajók osztályában az osztrák kettőst ütötte el a győzelemtől egy jogtalan óvás miatt.

A magyarok hét aranyérméből hat minden körülmények közt értékes, még akkor is, ha teljes olimpia lett volna. Természetesen Vladár Sándor amerikai részvétellel mellett nem nyeri meg a kétszáz méteres hátúszást. Birkózóink megérdemlik a dicséretet: két arany, három ezüst és két bronz érmükkel, rég nem látott jó eredményt értek el. Ezt Dr. Hegedüs Csaba kitűnő szakmai és pedagógiai munkájának köszönhetik. Vívóink egyetlen aranyérmét sem nyertek, amelyre nem volt példa a második világháború utáni olimpiák történetében. Vízilabdázóink is csődöt mondtak, két egy gólos vereséggel a Szovjetunióval és Jugoszláviával szemben csak a harmadik helyet tudták megszerezni.

BEISMERŐ VALLOMÁS A MOSZKVAI TV-BEN

Hazai lapok TASSZ jelentés alapján részletesen közölték azt a bűnbánó nyilatkozatot, melyet Dimitrij Dudko pravoszláv lelkész olvasott fel "önként" a moszkvai televízióban. Dudko, akit nem sokkal előtte tartóztattak le államellenes tevékenység gyanújával, sajnálatát fejezte ki, hogy kárt okozott hazájának és hogy szembekerült a pravoszláv egyház vezetőivel is, akik a békéért küzdenek, "a hazafiság alapján egyeztetik össze a hívők érdekeit a Szovjetunió érdekeivel". A lelkész azt is elmondta, hogy nyugati megbízói arra akarták rábeszélni: terjesszen szovjetellenes röplapokat a moszkvai olimpia idején és vegyen részt szovjetellenes akciókban. A szánalmas nyilatkozat legnevetesebb része az, ahol a megfélemlített lelkész háláját fejezte ki a szovjet hatóságoknak, hogy azok hosszú ideig türelmet tanúsítottak iránta szovjetellenes üzenelmei dacára. (FMH)

"TÉNY" ungarische Spezialitäten

Inh.: O. BAYER	
Kreitmayerstr. 26 - D-8000 München 2	
Telefon (089) 19 63 93	
Debrői Hárslevelű	DM 5,75
Badaacsonyi Kéknyelű	6,20
Badaacsonyi Szürkebarát	6,20
Soproni Kékfrankos	6,—
Domoszlói Muskotály	6,20
Domoszlói Tramini	6,50
Badaacsonyi Tramini	6,50
Villányi Burgundi	6,20
Hajósi Cabinet	6,20
Tokaji Aszu 4 Putt.	13,50
Tokaji Aszu 3 Putt.	11,50
Kecskeméti barack pálinka	24,50
Hasas barack pálinka	22,—
Cseresznye pálinka	21,—
Szilva pálinka	19,50
Hubertus	17,50
Kósher Szilva pálinka	28,—
Beverage Bitters (Unic.) liter	27,—
Beverage Bitters (Unic.)	14,—
Szalámi (Pick)	1 kg 22,—
Csabai	1 kg 20,—
Gyulai	1 kg 18,—
Süli debreceni	1 kg 13,—
Süli kolbász	1 kg 15,—
Házi kolbász	1 kg 17,—
Tarhonya	1/2 kg 2,75
Nagykocka	1/2 kg 3,10
Lebencek	1/2 kg 3,10
Kiskocka, cérnametelt	10 dkg -7,70

— Üvegárút is szállítunk! —

Magyar-német és német-magyar fordításokat olcsón és gyorsan elvégez, magyar nyelvű okiratokról hitelesített másolatokat készít és más nyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi. W. Divy hites fordító és tolmács, D-7990 Friedrichshafen, Linderstr. 50 — Telefon: 07541/7 1 3 9 1.

HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ, magyar-német és német-magyar. Hans-Henning PAETZKE, Adlerflychtstr. 4. 6000 Frankfurt/M., Telefon (06 11) 59 19 39.

MAGYAR VENDEGLŐ ÉS HENTESÜZLET a Grenoble-i Alpokban

Május 15 és szeptember 15 között szeretettel és magyaros ételkkel (fatányéros, halpaprikás stb.) várjuk a Napoleon útján utazó honfitársainkat.

Mária és Mihály
A következő füstölt hentesárúkat szállítjuk postán utánvétellel:
Bácskai májas hurka 32,—
Disznósajt 32,— Kolbász 46,—
Házilag készített paprikás szalámi 46,—
Sonka 2 kg-os 1 kg 38,—
Első és hátsó csülök 18,—
Lapocka 30,— Karaj 30,—
Csemege szalonna 28,—

MISKOLCZI MIHÁLY Petichet
ST. THEOFFREY — 38220 VIZILLE
Telefon (76) 81 04 93

ELADÓ KERTES VIKENDHÁZ a dél-franciaországi „bánáti” kis faluban. Cím: KOVÁCS JÁNOS, La Roque sur Pernes, F - 84210 Pernes les Fontaines, France.

Egyetlen atlétánk volt a gerelyhajító Parragi Ferenc, akitől aranyérmét vártunk, a magyar világcúcstartó a döntőben azonban szerencsétlenül szerepelt és még a legjobb nyolc közé sem jutott.

A magyar versenyzők legnagyobb része a várakozásnak megfelelően szerepelt. Kár hogy tudásukat és tehetségüket nem egy igazi olimpián bizonyíthatták be.

M. Gy.
A magyar labdarugó válogatott aug. 20-án a Népstadionban 2:0 arányú győzelmet aratott Svédország ellen. Ugyanaznap a Diósgyőr Glasgow-ban a kupagyőztesek Európa-kupájának első fordulójában 6:0-ás vereséget szenvedett.

Figyelem! Újdonság!

Szamosi József

MÁRIACELLI EMLÉKKÖNYV

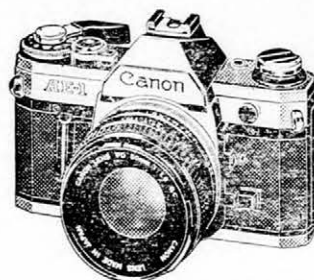
Képes magyar kalauz

Az izléses kiállítású könyvecske a híres Mária-kegyhely történetét, bazilikáját és a kincstár nevezetességeit mutatja be, mindenütt kiemelve Máriacell magyar kapcsolatait.

A könyvet 14 fekete-fehér-, és 32 színes kép díszíti.

Megrendelhető az „Életünk” szerkesztőségében. Ára 12.— DM, vagy 6.— \$ és postaköltség.

**A FÉNYKÉPEZÉS
MINDIG OLCSÓBB LESZ!**

CANON AE I ÉS CANON A I

gépek árát leszállítottuk!

Kérjen árajánlatot;

„CANON” lerakat!

FOTO DOBOS
8000 MÜNCHEN 2 RINDERMARKT 16 TELEFON 089/240852

Rindermarkt 16. Tel.: (089) 240 852

73 éves cég! Győr — München!

Yves de Daruvár:

A FELDARABOLT MAGYARORSZÁG

c. híres könyve magyarul, több színes és fekete fehér képpel és térképpel, kemény vászonkötésben, számtalan olyan fontos történelmi dokumentumot tartalmaz, mely a szerző más nyelvű kiadványaiban nem szerepel. Az izgalmas történelmi dokumentációt olvassuk anyanyelvünkön.

A könyv ára portóval együtt 40.— Sfr., vagy ezen értéknek megfelelő más valuta.

Megrendelhető közvetlen a kiadónál:

EDITION BALOGH

Postfach 19 - CH-6000 Luzern 5

A Magyar Iparosok, Kereskedők és Vállalkozók Egyesülete (MIKE) minden hó első szerdáján 1/2 8-órás kezdettel a DONAU-GRILL (Leonrod-Platz)

különtermében családi összejövetelt tart, amelyre az egyesület tagjain kívül minden érdeklődőt szívesen látnak. — Az új menekültek vagy új vállalkozók a fehérszital mellett tanácsot vagy eligazítást is kaphatnak.

A MIKE szeretné ezeket az összejöveteleket állandó törzsszallá kiépíteni, ahol a müncheni magyarok rendszeresen találkozhatnak.

Keresek Bécsben 2-3 szobás, telefonos lakást, esetleg bútorozva. Cím: Dr. Nyáry Erzsébet, Nervenkrankenhaus, 877 Lohr/Main, BRD.

KOVÁCS MIHÁLY ÉS SZENT LÁSZLÓ EMLÉKÉREM

Az Amerikai Magyar Történelmi Társulat, az Egyesült Államok megalakulásának 200. évfordulója alkalmából kibocsátotta a FABRICZY KOVÁCS MIHÁLY huszárezredes emlékérmét. Az Ó nevéhez fűződik az amerikai huszárok (cavalry) megszervezése és Charleston város védelme csapatának élén 1779-ben életét áldozta. Ezzel egyidejűleg került kibocsátásra II. János-Pál pápa áldásával a SZENT LÁSZLÓ emlékérem is.

Az érmék adatai: A Kovács érem BODÓ SÁNDOR alkotása, a Szent László érmét L. C. HAMPTON készítette. Átmérője 50 mm, kb. 75 gr., PP minőség, Cu-fényesen csiszolt bronz. Ára: 65.— DM, vagy 35.— \$.

Megrendelhető: NUMISMATICA HUNGARICA, Postfach 73-0302, D-6000 Frankfurt/M 73. West-Germany.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
8000 München 81, Oberföhringer-
str. 40. Telefon: (089) 98 26 37.

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkésziség.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc.

Redaktion und Herausgeber: die
Ungarische Oberseelsorge,
8000 München 81. Oberföhringer-
str. 40. Telefon: (089) 98 26 38.
Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.

ELŐFIZETÉS:
Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és ő náluk is kell előfizetni!
Tengeren túlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a Kiadóhivatal küldi az újságot.

Egyes szám ára egy évre 15 DM, vagy ennek megfelelő valuta.
Tengeren túlra légipostával 25 DM.
Lapzárta: a hónap 18-án. — Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.
Postscheckkonto: Nr. 606 50-803,
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto: München.

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Nr. 145857, Kat. Ung. Seelsorge
„Életünk”

Druck: Danubia-Druckerel,
Ferchenbachstr. 88. 8 München 50.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarul németre és németről magyarra. — Postfach 162, D-8000 München 1 - Telefon (089) 3 00 21 62

MÉG KAPHATÓ

J u h á s z L á s z l ó
MAGYAROK AZ ÚJVILÁGBAN

című új könyve, amely az első világháború óta a századforduló kivándorlási hullámig követi az amerikai magyar nyomokat. Ára: 15.— DM, 100.— öSch, 7.— \$.

Megrendelhető: Dr. Juhász, Bülowstr. 10/1
D-8000 München 80

A szerző két korábbi könyve:
„Bécs magyar emlékei” és „Burgenland”
E L F O G Y O T T

Acsai Józsefné szül. Koris Ilona, D-7141 Freiberg-Geisingen, Ruit Str. 13, keresi Verbászton elhunyt szüleit, Koris József és neje. Trébusz Liza, B. Katalin kinti barátait, rokonait ismeretségi céljából, valamint Kudela Imre volt zombori katona jóbarátjukat ki 1958—59-ben jött ki Münchenbe. — Választ a fenti címre kérnek.

MALLORCA-i neves magyar vendéglős keres sürgősen szakácsot / nőt. Magas fizetés, egész évi munka. Részletek megtudhatók: Kubinyitól alábbi telefonszám alatt. — Írásbeli pályázatok küldendők: C. Permetev, Restaurant „Csárdás”, Cala Murada, Mallorca, Espana.

TÁRSKERESŐK LAPJA. 4-éves anyaga kapható a Szerkesztőségénél (cím és tel. alább), 1.—10. szám, 150 adat, érdekes hírek. Ára: DM 80.— 10 címmel és egyévi hirdetési díjjal együtt. — Komoly ismerkedési út házasság céljából!

UGYANOTT okt. 1-én Ingatlanközvetítő Iroda nyílik. Prospektus már most kapható. Házak, telkek a francia tengerparton, Mallorcán, Burgenlandban.

Cím: Kubinyi, 5000 Köln 41, Ölbergstr. 35. Telefon: 0221-46-54-41.

ANGOL-NÉMET gépelést vállal 'Otthon' jel. Szerk.